

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Evropská unie a její vzdělávací programy zaměřené na mládež –
aplikace programů v České republice**

Diplomová práce

Vypracoval:

Milan Vácha

Vedoucí diplomové práce:

Doc. PhDr. Irena Slepíčková, CSc.

duben 2006

Abstrakt

Název práce: Evropská unie a její vzdělávací programy zaměřené na mládež – aplikace programů v České republice.

Anglický název práce: E.U. educational programmes focused on youth applied in the Czech republic.

Cíle práce: Cílem práce je charakterizovat programy Evropské unie zaměřené na mládež a analyzovat jejich fungování v České republice. Druhým cílem je Analýza „Programu Mládež“ a přijatých projektů do České národní agentury Mládež za rok 2005.

Metoda: Kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Použita byla obsahová analýza textových dokumentů, neformální rozhovor a kvantitativní analýza dokumentů ke zjištění četnosti pomocí jednoduchých statistických metod.

Výsledky: Byly charakterizovány programy EU zaměřené na mládež a jejich fungování v České republice za minulá období. V případě programu Mládež byly analyzovány projekty za rok 2005.

Klíčová slova: mládež, Evropská unie, programy EU, formální vzdělávání, neformální vzdělávání, volný čas.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použil jsem pouze literaturu uvedenou v seznamu bibliografické citace.

Milan Vácha

Poděkování:

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu práce paní Doc. PhDr. Irena Slepíčkové, CSc. za odborné vedení, věcné připomínky a posouzení diplomové práce. Poděkování patří také Marine Jacquier za její vytrvalou podporu a cenné rady.

Svoluji k zapůjčení své diplomové práce ke studijním účelům.

Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musejí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno a příjmení: Číslo obč. průkazu: Datum vypůjčení: Poznámka:

Obsah

1. Úvod	8
2. Vymezení základních pojmů	10
2.1. Mládež.....	10
2.2. Volný čas.....	10
2.3. Vzdělávání.....	12
2.3.1. Formální vzdělávání.....	13
2.3.2. Výchova a vzdělávání mimo vyučování (neformální vzdělávání).....	13
2.3.3. Informální vzdělávání.....	14
3. Mládež v ČR	15
3.1. Úloha státu v péči o mládež.....	15
3.2. Veřejná správa a mládež v ČR.....	16
3.2.1. Ministerstva.....	16
3.2.1.1. Národní institut dětí a mládeže (NIDM).....	16
3.2.1.2. Institut zájmového vzdělávání.....	17
3.2.1.3. Komora mládeže.....	17
3.2.2. Kraje a obce.....	18
3.3. Nestátní neziskové organizace zabývající se mládeží.....	18
3.3.1. Česká rada dětí a mládeže (ČRDM).....	19
4. Evropské instituce působící v oblasti mládeže	21
4.1. Rada Evropy.....	21
4.1.2. Rada Evropy a mládež.....	22
4.2. Evropské fórum mládeže.....	23
4.3. Evropská unie.....	24
4.3.1. Evropský Parlament.....	24
4.3.2. Rada Evropské unie.....	25
4.3.3. Komise.....	26
4.3.3.1. Generální ředitelství pro Vzdělání a Kulturu (EAC).....	26
5. Evropská Unie, vzdělávání a mládež	28
5.1. Všeobecný legislativní rámec EU pro oblast mládeže.....	28
5.2. Historie vzdělávání a mládeže v EU (ES).....	29
5.3. Historie programů zaměřených na vzdělávání a mládež.....	31
5.4. Mládež a sport.....	32
5.4.1. Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu.....	32
6. Cíle a úkoly práce	34
7. Metodologie práce	35
7.1. Kvalitativní výzkum.....	35
7.2. Kvantitativní výzkum.....	36
8. Výsledková část	38
8.1. Sokrates.....	38
8.1.1. Program Comenius.....	39
8.1.1.1. Statistika a financování.....	41

8.1.2. Program Erasmus	43
8.1.2.1. Statistika a financování	44
8.2. Leonardo da Vinci	47
8.2.1. Statistika a financování	49
8.3. Program Mládež	51
8.3.1. Struktura programu	53
8.3.1.1. Akce 1 - Výměny mládeže	53
8.3.1.2. Akce 2 - Evropská dobrovolná služba (EDS)	55
8.3.1.3. Akce 3 - Iniciativy mládeže	56
8.3.1.4. Akce 4 – Společné aktivity	58
8.3.1.5. Akce 5 – Podpůrná opatření	58
8.3.2. Statistika za minulé období	59
8.3.3. Analýza projektů z roku 2005	60
8.3.4. Výběrové řízení	67
8.3.5. Budoucnost vzdělávacích programů EU zaměřených na mládež	69
9. Diskuse	71
10. Závěr	73
11. Bibliografické zdroje	75
12. Přílohy	78

1. Úvod

Život dnešní dospívající mládeže a mladých dospělých probíhá v různých prostředích: většinou nejprve u rodičů, později s partnerem a dětmi, ve škole, ve volném čase, v zájmových (například sportovních) a společensky prospěšných aktivitách, v přípravě na profesi a poté v práci, v prostředí ovlivňovaném médií, v obci a dalších veřejných prostředích až po celostátní a mezinárodní dimenzi.

Evropa znamená pro mládež místo, kde jsou respektovány základní hodnoty, kde studují, pracují, cestují. Ovšem instituce, které spravují tento prostor jsou pro ně často velmi vzdálené. Je jí tedy třeba ukázat, že tomu tak není a dát jí možnost podílet se aktivně na utváření Evropy pomocí konkrétních projektů, které by byly přiměřené její situaci, cílům a schopnostem.[1]

Pro svou diplomovou práci jsem zvolil téma s názvem „Vzdělávací programy Evropské unie zaměřené na mládež v ČR“. K výběru tohoto tématu jsem se rozhodl po účasti na Evropském fóru mládeže v Berlíně, na které jsme byli vysláni s dalšími kolegy jako zástupci Fakulty tělesné výchovy a sportu a jehož tématem bylo: „Mládež, sport a dobrovolnictví“. Během pěti dnů, které seminář trval, jsem získal velké množství nových informací, ale současně jsem věděl, že nebyly zcela vyčerpávající, a proto jsem se rozhodl zabývat se touto problematikou dále. Z toho důvodu jsem v rámci povinné praxe kontaktoval Českou národní agenturu, jež je v České republice odpovědná za zprostředkování programu Evropské unie „Youth“ (Mládež), ve které jsem měl možnost vykonávat tříměsíční stáž.

Přestože programy EU pro mládež byly pro Českou republiku otevřené již před naším přístupem k Evropské unii, tak vstupem ČR do tohoto společenství se po 1.5.2004 zjednodušila jednak administrativa, tak se i zvětšil objem finančních prostředků určený pro Českou republiku.

Povědomí o těchto programech mezi širokou veřejností, snad jen s výjimkou programu Erasmus, není podle mých zkušeností vysoké. Vhodným prostředkem pro lepší informovanost by se tedy mohla stát právě tato diplomová práce.

Cílem této práce je zjistit, jaké příležitosti dávají mládeži programy Evropské unie zaměřené právě na ni. Těžištěm je tedy utvořit přehled těchto existujících programů a analyzovat je z různých hledisek jako například struktura, jejich účel, vliv na mládež, podmínky, financování, počty účastníků za minulé roky apod. Dále chci analyzovat přijaté

projekty do České národní agentury Mládež za rok 2005 a zjistit mimo jiné na jaké tématické oblasti se zaměřují a jaká část z nich má své hlavní téma sportovní aktivity a volný čas. Dále se chci také zaměřit na nejčastější příčiny, které vedou k tomu, že je žádost o grant zamítnuta. Na základě získaných znalostí dané problematiky, bych si rád odpověděl na otázku, jak obtížné je získat grant od Evropské unie v rámci tohoto programu.

2. Vymezení základních pojmů

2.1. Mládež

Mládeží se podle běžného chápání rozumí mladí lidé ve věku 15 – 25 (popř. 26 let). Záleží na právním řádu konkrétní země. Vymezení se ovšem liší také podle jednotlivých organizací. Tak například instituce OSN vymezují mládež věkem mezi 15 – 24 lety.

Podle „Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007“ zpracované vládou ČR, se v souladu s koncepcí UNESCO považuje za děti a mládež věková skupina do 26 let. Dále v souladu s Úmluvou o právech dítěte jsou za děti označovány osoby mladší 18 let a za mládež potom osoby ve věku od 18 do 26 let. Tato věková skupina představuje podle sčítání obyvatel ČR z roku 2001 více než 3,3 milionů osob. Současný populační vývoj směřuje ke snižování počtu této kategorie obyvatelstva.[2]

Podle Bílé knihy Evropské komise se považuje za mládí období mezi 15 až 25 rokem života v souladu s rozhodnutím, které přijal Evropský parlament a Evropská Rada ve vztahu k programu „Mládež“.[3]

Z těchto několika vymezení je možno vyzorovat, že jednotný názor na to, v jakém věkovém intervalu se dá definovat termín mládež, neexistuje. Horní vymezení tohoto intervalu je však v současné době 26 let. K dalšímu rozšíření tohoto intervalu ale například dojde s novou generací vzdělávacích programů EU, kdy se v rámci programu „Mládež v akci“ rozšíří věková hranice na 13 – 30 let.

2.2. Volný čas

Podle Hofbauera [1] se jedná o volný čas tehdy, když ... „člověk není nucen vykonávat činnosti pod tlakem závazků, které vyplývají z jeho sociálních rolí, zejména z dělby práce a z nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se také vymezuje volný čas jako zbytková hodnota po splnění všech pracovních a nepracovních povinností. Přesněji a úplněji se však dá volný čas vymezit jako činnost, do které vstupuje s očekáváním, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení“.

Podle závěrečné zprávy o názorech mládeže, Eurobarometr ČR 2002 [4] prochází volný čas mládeže v posledních letech velkými změnami. Došlo i ke změnám v institucionálním zabezpečení volného času mládeže. Kultura a sport se

zkomercionalizovaly, probíhá informační revoluce spolu s nástupem informačních technologií. Dominantním médiem je v současné době televize, která je těžištěm volného času u této skupiny. Na předním místě ve volném čase je poslech hudby, návštěvy restauračních zařízení a nicnedělání. Významné místo zauímají aktivity spojené s informačními technologiemi, zvláště potom je mladými masivně využíván Internet.

Oblast volného času ovlivňují na úrovni veřejné správy především Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, kraje a obce. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je jedním z hlavních garantů výchovy mimo vyučování. Kraje a obce spravují zařízení pro výchovu mimo vyučování (viz dále).

V oblasti volného času, vytváření nabídky smysluplných aktivit a jeho využívání sehrávají svou nezastupitelnou roli rovněž nestátní neziskové organizace. V České republice jich existuje několik stovek, které pracují v oblasti dětí a mládeže a ve kterých je podle různých odhadů registrováno až 9 % populace do 26 let.[2]

Volný čas souvisí s mobilitou mládeže, která umožňuje multikulturní vzdělávání, poznávání cizích zemí, získávání nových zkušeností, posilování základních hodnot (tzn. dodržování lidských práv a boj proti rasismu a xenofobii) a zdokonalování se v cizích jazycích. Programy podporované orgány veřejné správy a programy podporované EU (komunitární programy Leonardo da Vinci, Sokrates a Mládež) vytváří obrovský prostor pro setkávání mladých lidí, dobrovolnou službu mládeže, studijní pobyty či informovanost mládeže).[2]

Na základě následující tabulky si je možno udělat představu jaké byly hlavní volnočasové aktivity mládeže v roce 2002.

Tab. 1: Pravidelné činnosti mládeže ve volném čase

Pravidelné činnosti ve volném čase	Kumulativní procento odpovědí
schůzky s přáteli	76
poslech hudby	72
sport	67
televize	66
procházky, jízda na kole, řízení auta	65
čtení	56
kino, divadlo, koncerty	56
práce s počítačem, hry , Internet	53
pomoc v domácnosti	41
nákupy	37
vydělávání peněz	32
tanec	25
hraní na hudební nástroj	18
malování	15
kutilství	15
dobrovolná aktivní pomoc lidem, práce pro obec aj.	6

Zdroj: Eurobarometr 2002

Národní institut dětí a mládeže MŠMT ČR uskutečnil v roce 2002 na základě výzkumného grantu MŠMT ČR výzkum reprezentativního souboru mládeže ČR ve věku 15 – 24, jehož cílem bylo zjistit volnočasové aktivity této části populace. Celkem bylo dotazováno 928 respondentů. Dotázaným byla nabídnuta široká škála 16 aktivit, z nichž si měli vybrat ty, kterým se pravidelně věnují ve volném čase.

2.3. Vzdělávání

Vzdělávání slouží třem hlavním cílům: osobnímu rozvoji, sociální integraci a podpoře aktivního občanství. Kromě toho vzdělávání také významně přispívá ke zvýšení šance mladých lidí na získání zaměstnání.

Mladí lidé tráví stále více času ve vzdělávacím systému. V poslední době, v souladu s evropskými trendy, se vzdělávací politiky soustřeďují nejen na vzdělání získané ve škole, ale zároveň i na vzdělání neformální a informální.[3]

Podle Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007 [2] je kladen důraz na vyvážený rozvoj všech tří forem výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Protože tyto pojmy bývají často směřovány nebo jsou nejasné, je třeba si je blíže popsat.

2.3.1. Formální vzdělávání

Formální vzdělávání je systémem aktivit uskutečňovaných ve školách nebo v odborných vzdělávacích zařízeních. Je zajišťováno nebo podporováno státem, věkově odstupňováno od základního po vysokoškolské vzdělávání. Zakončení formálního stupně vzdělávání je potvrzováno dokladem o absolvování. Patří sem tradiční vzdělávání uskutečňované ve škole, dálkové studium na středních a vysokých školách nebo distanční vzdělávání zprostředkované médií na základě připravených programů.[1]

2.3.2. Výchova a vzdělávání mimo vyučování (neformální vzdělávání)

Jde o cílenou a strukturovanou aktivitu mimo formální výchovný systém (např. zájmové činnosti, umělecký soubor, jako je zájmový kroužek, sportovní družstvo nebo členství ve sdružení dětí a mládeže). Zpravidla neprobíhá ve škole nebo v odborném vzdělávacím zařízení a nebývá zakončena udělením osvědčení.

Neformální výchova je na základě dosavadních zkušeností pokládána za jeden ze způsobů rozvoje demokratické společnosti a respektování práv člověka. Mladým dává příležitost:

- rozvíjet zvědavost a nadšení pro věc
- získávat zkušenosti a přebírat odpovědnost
- společně pracovat, učit se demokraticky jednat a rozhodovat a takto si osvojovat zásady aktivního občanství
- prostřednictvím zkušenosti získané v relativně stabilním sociálním prostředí rozšiřovat osobní, sociální a profesní kompetence
- učit se angažovanosti a solidaritě, motivaci a iniciativnosti, toleranci a interkulturní výchově, kritickým postojům a intelektuální nezávislosti, sebedůvěře a dalším žádoucími rysům osobnosti.[1]

2.3.3. Informální vzdělávání

Informální vzdělávání je učením vyplývajícím z každodenního kontaktu a zkušeností s rodinou, prací, přáteli, živelně vznikajícími vrstevnickými skupinami dětí a mládeže, médií a vlivy dalších činitelů, které působí v blízkých životních prostředích. Může probíhat cíleně, obvykle je však toto působení nezáměrné, neorganizované, nesystematické a nekoordinované.

Hlavním rozdílem mezi výchovou informální a neformální je skutečnost, že informální výchova je víceméně dána postavením dítěte a mladého člověka ve společnosti a neuskutečňuje se z jeho rozhodnutí, neformální výchova od dítěte a mladého člověka naopak vychází a realizuje se prostřednictvím jeho dobrovolné činnosti.[1]

3. Mládež v ČR

1. Úloha státu v péči o mládež

Základními principy a východisky podle Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže jsou jednak zodpovědnost státu za vytváření podmínek pro rozvoj mladé generace a za plnění úkolů, které státu v této věci přísluší nebo k jejichž plnění se v rámci celé řady mezinárodních úmluv přihlásil, tak i zodpovědnost rodiny a přiměřeně věku i zodpovědnost jednotlivce za sebe sama.

Působení státu na děti a mládež se odehrává v rovinách podpory a ochrany.

Podpora představuje jak opatření státu ve prospěch řešení problémů ohrožujících mladou generaci či bránících jejímu rozvoji, tak i nejrůznější inovativní programy. Podpora zahrnuje i takovou činnost státu, resp. státních orgánů, která v rámci státní politiky vytváří podmínky k účasti mládeže na společenském a politickém životě a motivuje jednotlivé vrstvy a skupiny mládeže k činnosti v duchu cílů státní politiky pro oblast dětí a mládeže. V oblasti podpory mají významný podíl i nestátní neziskové organizace, jejichž činnost je za tímto účelem rovněž podporována ze strany státu.

Ochrana představuje působení státu zabezpečující zeslabování vlivu negativních jevů a důsledků jejich působení na děti a mládež. Ochrana nastupuje vždy tam, kde jedinec není schopen vlastními silami čelit negativně na něj působícímu prostředí a některým společenským jevům. Zde stát působí buď přímo svými nástroji¹, nebo využívá spolupráce s dalšími orgány veřejné správy, obcemi, nestátními organizacemi a s dalšími institucemi a organizacemi pracujícími ve prospěch dětí a mládeže. Významným faktorem je v této oblasti i zahraniční spolupráce, jak na úrovni státních orgánů, tak na úrovni nestátních neziskových organizací orientujících se na práci s dětmi a mládeží (programy EU aj.).[2]

¹ Nástroji státu v ochraně a podpoře dětí a mládeže jsou především právní normy, dále ekonomické nástroje, aplikace výzkumné činnosti v této oblasti, účelný informační systém, komplexní personální politika (výběr, příprava a další vzdělávání pracovníků působících v uvedených oblastech). Cílem je vytváření podmínek pro rozvoj osobnosti mladého člověka a jeho uplatnění ve společnosti.

3.2. Veřejná správa a mládež v ČR

3.2.1. Ministerstva

Výkon státní správy v oblasti péče o děti a mládež na ústřední úrovni je především v kompetenci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. V oblasti mládeže je věnována na úrovni ministerstva pozornost především těmto okruhům:

- příprava právních norem vztahujících se k této oblasti,
- tvorba a následná koordinace koncepce státní politiky v oblasti mládeže,
- dotační politika vůči nestátním neziskovým organizacím, které pracují s dětmi a mládeží,
- zájmové a neformální vzdělávání,
- participace mládeže,
- práce s talentovanými dětmi a mládeží, včetně organizace soutěží,
- mezinárodní spolupráce a výměny mládeže
- práce s informacemi pro děti a mládež.

Problematika mládeže vyžaduje hlubší meziresortní spolupráci. Proto se touto oblastí v rámci své působnosti vedle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zabývají i další ministerstva jako např. Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo kultury, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo místního rozvoje.

Jednotlivá ministerstva zřizují specializované instituce, které se zabývají dílčími problémovými okruhy, které spadají do jejich kompetence. Pro oblast mládeže byly Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zřízeny následující instituce: [5]

3.2.1.1. Národní institut dětí a mládeže (NIDM)

Podle výroční zprávy MŠMT 2004[6] je NIDM účelové odborné zařízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které plní úkoly vyplývající z Koncepce státní politiky ve vztahu k mladé generaci, s tím související státní podpory a ochrany mládeže garantované státem přijetím Úmluvy o právech dítěte. Trvale významnou je spolupráce a součinnosti s

dalšími subjekty státní a veřejné správy, školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi v ČR i zahraničí a v oblasti servisní, metodické, vzdělávací, mediační a poradenské. Vychází především, jak bylo řečeno, z Koncepce státní politiky ve vztahu k mladé generaci, pro níž připravuje základní podklady, z úkolů zadaných zřizovatelem, z dokumentů souvisejících s naplňováním práv dítěte a z doporučení Rady Evropy a Evropské komise.

3.2.1.2. Institut zájmového vzdělávání

Institut zájmového vzdělávání je příspěvkovou organizací a spadá do skupiny přímo řízených organizací MŠMT ČR. IZV je účelovým zařízením ministerstva školství pro oblast zájmového vzdělávání a péči o volný čas dětí a mládeže v době mimoškolního vyučování.

V rámci plnění úkolů MŠMT experimentálně ověřuje praktické naplňování vzdělávání v podmínkách škol a školských zařízení, připravuje, zpracovává a ověřuje metodické směrnice k problematice zájmového vzdělávání, mimoškolní výchovy a vzdělávání dalších volnočasových aktivit. Dalším úkolem je školení odborných pracovníků pro práci s dětmi a mládeží zejména se zaměřením na pobyty v přírodě, táborovou činnost, letní i zimní sporty, turistiku atd., a to jak pro potřeby středisek pro volný čas a školských zařízení, tak i občanských sdružení a dalších subjektů. Jeho působnost je na území celé ČR.[7]

3.2.1.3. Komora mládeže

Součástí kvalitního výkonu veřejné správy v oblasti mládeže je přiblížení činnosti jednotlivých institucí mladým lidem, resp. nestátním neziskovým organizacím, které mladé lidi sdružují a pracují s nimi. Za tímto účelem byla začátkem 90. let vytvořena právě Komora mládeže, která byla začátkem roku 2002 transformována jako poradní orgán ministryně školství, mládeže a tělovýchovy. Úkolem Komory mládeže je projednávat otázky související s dotační politikou v této oblasti, státní politikou v oblasti dětí a mládeže, včetně aktuálních činností jednotlivých ministerstev, realizací doporučení Rady Evropy a UNESCO v České republice, aplikací právních předpisů Evropského společenství na podmínky ČR atd.

Členy Komory mládeže jsou zástupci nestátních neziskových organizací dětí a mládeže a středisek pro volný čas, které delegovaly střešní nestátní neziskové organizace, ředitelé organizací zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy k řešení

problematiky dětí a mládeže (Institut dětí a mládeže, Institut zájmového vzdělávání, Středisko vzdělávání, informací a služeb), zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva kultury, Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva vnitra navrženými jednotlivými resorty, zástupce Ekumenické rady církví, zástupce Rady mladých Českomoravské konfederace odborových svazů a zástupce za krajské úřady.[5]

3.2.2. Kraje a obce

Zastupitelstvo kraje a rada kraje poskytují z vlastních prostředků dotace občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám působícím na území kraje v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy. Výbor zastupitelstva kraje pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost se vyjadřuje k záměrům na poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu; projednává zprávy o výsledcích výchovně vzdělávací činnosti škol a další úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání, kterými jej pověřil zastupitelstvo.

Na úrovni krajů tyto činnosti zabezpečují v rámci samostatné i přenesené působnosti především oddělení mládeže a tělovýchovy (sportu) krajských úřadů. Tyto útvary úzce spolupracují s věcně příslušnými odděleními (např. práce a sociálních věcí, zdravotnictví, kultury, životního prostředí) podobně jako ústřední orgány státní správy. Jejich struktura a náplň práce je v jednotlivých krajích různá.

Významnou měrou ovlivňují oblast dětí a mládeže také obce. Především pak města mají vlastní útvary, které se problematice dětí a mládeže systematicky věnují.

Významnými institucemi, které pracují s dětmi a mládeží, jsou také školy a školská zařízení. V oblasti vytváření nabídky volnočasových aktivit, zájmového vzdělávání, práce s talentovanými dětmi a mládeží a dalších činností sehrávají významnou roli především střediska pro volný čas, školní kluby a školní družiny. Koncepce jejich rozvoje je v kompetenci krajů, respektive obcí.[5]

3.3. Nestátní neziskové organizace zabývající se mládeží

Nestátní neziskové organizace představují významný prvek v systému práce s dětmi a mládeží, plní nezastupitelnou roli v oblasti neformálního vzdělávání a výchovy, nabídky volnočasových aktivit, práce s rizikovými skupinami dětí a mládeže a práce s nezaměstnanými mladými lidmi. Nemalou měrou ovlivňují celkové zrání dětí a mládeže,

jejich postoje a názory. Svými funkcemi doplňují působení rodiny a školy a dalších subjektů. Činnost nestátních neziskových organizací lze považovat za základní prvek v procesu budování občanské společnosti. Lidé, kteří prošli těmito organizacemi, v mnoha případech významně ovlivňují své okolí – ve veřejné správě, v neziskové nebo komerční sféře.

Stát vynakládá na podporu nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v posledních letech stále vyšší prostředky. Významnou měrou poskytují dotace na činnost nestátních neziskových organizací směřovaných na děti a mládež také Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury nebo Ministerstvo životního prostředí.

V České republice působí několik stovek nestátních neziskových organizací dětí a mládeže. V současné době je celkem organizováno něco kolem 230 tis. dětí a mladých lidí. Mezi největší organizace patří Junák – svaz skautů a skautek v ČR, Pionýr, Asociace turistických oddílů mládeže, YMCA v ČR, Asociace pro mládež, vědu a techniku, Česká tábornická unie, Folklórní sdružení, Český červený kříž a další.

Jako tzv. “národní rada mládeže” vyvíjí činnost na celostátní úrovni střešní organizace, která sdružuje nestátní neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží - Česká rada dětí a mládeže.[5]

3.3.1. Česká rada dětí a mládeže (ČRDM)

ČRDM je reprezentativní platformou sdružení dětí a mládeže v České republice. Vznikla v červenci 1998 z popudu známých sdružení dětí a mládeže – Junáka, Pionýra, Asociace turistických oddílů mládeže, YMCA, Folklórního sdružení, České tábornické unie a Asociace křesťanských sdružení mládeže – a dnes sdružuje 98 členských organizací, reprezentujících více než 200 tisíc individuálních členů.

Posláním ČRDM je podporovat v duchu „Úmluvy o právech dítěte“ oprávněné zájmy dětí a mládeže ve snaze napomáhat všestrannému rozvoji mladých lidí po stránce duchovní, duševní, tělesné a sociální. ČRDM plně respektuje svrchovanost a samostatnost všech svých členů a není jim žádným způsobem nadřizena. ČRDM zastupuje – tam, kde je svými členskými sdruženími pověřena – všechny své členy vůči domácím i zahraničním orgánům, organizacím a institucím.

Základní priority činnosti ČRDM vycházejí z jejího poslání zvyšovat prestiž mimoškolní výchovy ve společnosti a přispívat ke zlepšování podmínek pro dobrovolníky, kteří s dětmi a mládeží v jejich volném čase pracují.

ČRDM každoročně pořádá Bambiriádu - největší celorepublikovou akci prezentující činnost ve prospěch dětí a mládeže, která je otevřená všem neziskovým organizacím působícím v této oblasti. [8]

4. Evropské instituce působící v oblasti mládeže

V evropském prostoru působí na poli mládeže velké množství mezinárodních organizací. Není cílem ani úkolem této práce vytvořit přehled veškerých těchto institucí. Zmíním tedy podle mého názoru tři nejdůležitější, které mají největší vliv na tvorbu politiky vůči mládeži. Jedná se o Radu Evropy, Evropské fórum mládeže a Evropskou unii. Protože se tato práce týká programů Evropské unie zaměřených na mládež, budu toto Společenství popisovat detailněji a poté plynule přejdu k hlavnímu těžišti této diplomové práce.

4.1. Rada Evropy

Rada Evropy je jednou z nejvýznamnějších evropských institucí, jejímž hlavním, nikoli však jediným posláním, je ochrana lidských práv. Značnou pozornost tato mezivládní organizace věnuje i problematice právní spolupráce, sociální soudržnosti, kultury a kulturní rozmanitosti, médií, vzdělávání, sportu, mládeže, životního prostředí, regionálního plánování nebo otázkám místní a regionální demokracie. Snaží se nalézat vhodná řešení problémů, kterým musí současná evropská společnost čelit (diskriminace menšin, xenofobie, klonování, drogy, organizovaný zločin apod.) a pomáhá upevňovat demokratickou stabilitu v Evropě zejména tím, že podporuje politické, právní a ústavní reformy.

Rada Evropy byla založena v roce 1949, sídlí ve Štrasburku, v současnosti má 46 členských států a je tak organizací v pravém slova smyslu celoevropskou.

Vrcholným orgánem Rady Evropy je Výbor ministrů, v němž je každý členský stát zastoupen jedním reprezentantem (ministrem zahraničních věcí nebo jeho zástupcem). Tento orgán rozhoduje o programu činnosti Rady Evropy, o jejím rozpočtu, o návrzích ostatních orgánů Rady Evropy; přijímá doporučení určená členskými státy, opatření ke koordinaci společné politiky a schvaluje úmluvy, čímž dává konkrétní podobu vyjádření aktivit Rady Evropy.

Parlamentní shromáždění je poradním orgánem Rady Evropy složené z poslanců jednotlivých národních parlamentů. Nemá přímou legislativní či rozhodovací pravomoc, vyjadřuje se k závažným aktuálním problémům spadajícím do sféry působnosti Rady Evropy, jeho závěry mohou mít podobu doporučení nebo stanovisek. Dalšími institucemi Rady Evropy je Kongres místních a regionálních zástupců, Komisař pro lidská práva a Evropský soud pro lidská práva. [9]

4.1.2. Rada Evropy a mládež

Otázkami politiky vůči mládeži se zabývá Ředitelství pro mládež a sport, které je součástí Generálního ředitelství pro vzdělání, kulturu, sport a mládež, jež je součástí sekretariátu Rady Evropy. Je třeba poznamenat, že témata v Radě Evropy se často překrývají se stejnými tématy v EU. [10]

Mezi hlavní poslání tohoto Ředitelství patří vypracování metodiky, programů a právních prostředků pro další rozvoj efektivní politiky vůči mládeži na místní, národní a evropské úrovni, poskytování finanční a vzdělávací podpory pro mezinárodní mládežnické aktivity, které jsou zaměřené na propagaci mládežnické mobility, občanství a aktivní účasti mladých lidí, hodnoty lidských práv, demokracie a kulturního pluralismu.

Ředitelství pro mládež a sport realizuje své aktivity prostřednictvím:

- Evropských mládežnických center ve Strasbourgu a Budapešti,
- Evropské nadace pro mládež,
- Statutárních orgánů.

Evropská mládežnická střediska (EYC)

Evropská mládežnická střediska jsou místa, kde se střetávají členové mládežnických organizací a profesionální pracovníci s mládeží. EYC ve Strasbourgu vzniklo v roce 1972 a v Budapešti v roce 1995. Je zde prostor na spolupráci a vzájemnou výměnu informací na mezinárodní úrovni, ubytovací kapacity a prostory pro vzdělávací aktivity.

Hlavní cíle EYC jsou:

- propagace aktivní participace mladých lidí a mládežnických organizací při budování sjednocené Evropy
- podpora dobrovolnického sektoru v zájmu posílení občanské společnosti a aktivního občanství
- podpora nezávislosti a sebedůvěry u mladých lidí
- rozvoj metod interkulturního učení jako prostředek šíření porozumění, tolerance a míru
- střetávání mladých lidí s rozdílným kulturním a sociálním pozadím

- Evropská mládežnická střediska úzce spolupracují s mimovládními mládežnickými organizacemi, informačními sítěmi a službami pro mladé lidi. Výsledkem vzájemné spolupráce je široká nabídka seminářů, školicích kurzů a symposií pro mladé lidi a profesionální pracovníky s mládeží. Filozofie vzdělávání EYC je založená na principech mezinárodní výměny, sdíleného vzdělávání a interkulturního učení.

Evropská nadace pro mládež (EYF)

EYF poskytuje finanční podporu pro mezinárodní mládežnické aktivity. Také se snaží o celoevropskou propagaci dobrovolné práce. Podporuje mezinárodní setkávání – semináře, konference, tábory organizované mezinárodními nevládními organizacemi, vydávání publikací, informačních materiálů a administrativní náklady mezinárodních nevládních organizací.

Roční rozpočet EYF je přibližně 2,5 milionů Euro. Více než 280 000 mladých lidí, mezi 15 až 30 lety, hlavně z členských států, se zúčastnilo od roku 1972 aktivit podporovaných touto nadací. V roce 2002 EYF podpořila 300 projektů s celkovou účastí více než 10 000 mladých lidí.[11]

4.2. Evropské fórum mládeže

Národní rady mládeže na evropské úrovni vytvořily, spolu s mezinárodními organizacemi, silný koordinační orgán - EVROPSKÉ FÓRUM MLÁDEŽE (YFJ).

To je evropskou mezinárodní organizací, založenou v roce 1996 jako následník tzv. CENYC (Council of European National Youth Committees) a ECB (European Co-ordination Bureau of International Non-Governmental Youth Organizations), jež reprezentovaly zájmy mládeže od šedesátých let. Funguje prostřednictvím Fóra mládeže Evropské unie (YFEU), jež tvoří most mezi YFJ a institucemi Evropské unie (a fakticky tak na aktivity celoevropského fóra získává prostředky od EU). Sekretariát sídlí v Bruselu.

Snahou YFJ je zastávat zájmy mladých lidí v celé Evropě a podporovat jejich aktivní zapojení do vytváření společné Evropy, založené na hodnotách lidských práv, demokracie a vzájemného porozumění.

Evropské fórum mládeže sdružuje 91 členských organizací - národních rad mládeže a mezinárodních nevládních organizací mládeže (Českou republiku reprezentuje Česká rada dětí a mládeže) - s přibližně 10 milióny mladých lidí z více než 40 evropských států.

Členské organizace reprezentují širokou škálu zájmových oblastí: vzdělávání, zaměstnanost a sociální začlenění, politika pro mládež, zdraví, lidská práva, mobilita, školení a mnoho dalších.

Příkladem aktivit YFJ byla účast na procesu vytváření Bílé knihy o mládeži nebo Kampaň za uznání přínosu mimoškolní výchovy.[12]

4.3. Evropská unie

Proces evropské integrace byl poznamenán neustálým vývojem a změnami již od založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) v roce 1952. Postupem času se počet členských států více než zdvojnásobil a nyní jich má Společenství 25. Dalších pět zemí o vstup do Unie usiluje. S Bulharskem a Rumunskem se vedou přístupová jednání, jejich přístup se při dokončení příprav na členství očekává v roce 2007. Statut kandidáta mají další dvě země: Turecko a Chorvatsko.

Politický systém Evropské unie se tedy neustále vyvíjel, a to postupným přijímáním řady smluv, od smluv podepsaných v Paříži a v Římě v padesátých letech, po smlouvy podepsané v devadesátých letech v Maastrichtu, Amsterdamu a Nice. Členské státy Unie jimi převedly část své národní svrchovanosti na společné orgány, které reprezentují nejen jejich národní zájem, ale i kolektivní zájem celé Unie.[13]

4.3.1. Evropský Parlament

Počátky Parlamentu sahají do padesátých let a období vzniku zakládajících smluv. Od roku 1979 byli poslanci Evropského parlamentu voleni přímo občany, které zastupují.

Evropský parlament pracuje ve Francii, Belgii a Lucembursku.

Funkce parlamentu spočívá ve třech hlavních úlohách:

- Zákonodárna pravomoc
- Demokratický dohled

- Právomoc kontroly nad veřejnými financemi.[14]

Většina skutečné práce Parlamentu se odehrává v jeho sedmnácti výborech, které se zabývají všemi oblastmi aktivit Unie, od zemědělství po společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, od právních záležitostí a práv občanů až po zahraniční spolupráci a rozvoj. Oblast mládeže má na starost Výbor pro kulturu a vzdělávání. Tento výbor má ve své zodpovědnosti následující:

- kulturní aspekty Evropské unie,
- vzdělávací politiku EU,
- audio-vizuální politiku a kulturní a vzdělávací aspekty informační společnosti,
- politiku pro mládež a rozvoj politiky sportu a volného času,
- informační a mediální politiku,
- spolupráci se třetími zeměmi v oblasti kultury a vzdělávání a vztahy s mezinárodními organizacemi a institucemi.[15]

4.3.2. Rada Evropské unie

Rada je hlavním rozhodovacím orgánem EU. Podobně jako Evropský parlament i Rada byla založena zakládacími smlouvami v padesátých letech 20. století. Zastupuje členské státy a jejich zasedání se účastní jeden ministr za každou vládu členského státu EU.

Účast konkrétních ministrů na konkrétním zasedání závisí na záležitostech, které jsou projednávány. Pokud například má Rada projednávat záležitosti životního prostředí, zasedání se bude účastnit ministr pro životní prostředí z každé země EU a rada bude označována za „Radu pro životní prostředí“. Dohromady existuje devět různých sestav Rady. Jednou z nich je **Vzdělávání, mládež a kultura**

Každý ministr v Radě je zmocněn rozhodovat za svoji vládu, tím je také odpovědný svému národnímu parlamentu a občanům, které parlament zastupuje.[14]

4.3.3. Komise

Komise je politicky nezávislou institucí, která představuje a obhajuje zájmy EU jako celku. Navrhuje legislativu, politiky a programy činnosti a je zodpovědná za realizaci rozhodnutí Parlamentu a Rady. Stejně jako Parlament a Rada byla i Evropská komise založena v padesátých letech 20. století zakládacími smlouvami EU.

Termín „Komise“ se používá ve dvou významech. Zaprvé označuje „členy Komise“ – tj. tým 25 mužů a žen jmenovaných členskými státy a Parlamentem pro řízení instituce a přijímání rozhodnutí. Za druhé termín „Komise“ označuje instituci samotnou a její zaměstnance.[14]

Komisaři jsou povinni být zcela nezávislí na svých vládách a musí jednat pouze ve prospěch Evropské unie. Komise je rozdělena na 25 generálních ředitelství (označovaných zkratkou DG) a přibližně 15 dalších specializovaných služeb. V čele každého DG stojí generální ředitel podřízený příslušnému komisaři, který má politickou i pracovní odpovědnost za práci daného generálního ředitelství.[16]

4.3.3.1. Generální ředitelství pro Vzdělání a Kulturu (EAC)

Generální ředitelství, neboli DG pro vzdělání a kulturu má na starosti následující oblasti:

- Vzdělání a školící aktivity
- Kulturu
- Mládež
- Jazyky
- Sport
- Občanskou společnost

Poslání Generálního ředitelství pro Vzdělání a kulturu, jehož současným ředitelem je Slovák Ján Figel', se podle oficiálních internetových stránek dá shrnout do tří částí:

- *Dosažení Evropy vědění* - potřeba vytvořit evropský prostor pro celoživotní vzdělávání, který přispěje k tomu, že Evropská unie se stane do roku 2010 nejkonzurenceschopnější a nejdynamičtější hospodářský region světa.

- *Vytvoření evropského kulturního prostoru* - úkolem DG je udržení kulturní rozmanitosti Evropy v jejich rozdílných formách, zejména opatřeními k podpoře konkurenceschopnosti evropského průmyslu v audiovizuálním sektoru, podpora jazykové rozmanitosti a učení jazyků.
- *Zapojení občanů do tvorby Evropy* - jedná se o aktivní zapojení občanů, zejména pak mladých pomocí Evropských projektů pro budoucnost, a tím přispět k porozumění a vzájemné důvěře a toleranci.

Vedle politických a legislativních úkolů provádí Generální ředitelství řadu různorodých programů, jichž se každý rok účastní desítky tisíc zájemců.

Tento direktoriát se dělí na pět sekcí:

Directorate A – Celoživotní vzdělávání: Vzdělání a školící politika.

Directorate B – Celoživotní vzdělávání: Vzdělání a školící aktivity, Programy a akce.

Directorate C – Kultura a komunikace.

Directorate D – Mládež, Sport a vztahy s občany.

Directorate E – Zdroje.[17]

5. Evropská Unie, vzdělávání a mládež

5.1. Všeobecný legislativní rámec EU pro oblast mládeže

Právním základem pro spolupráci na evropské úrovni pro provádění akcí Společenství, které se ať přímo nebo nepřímo dotýkají mládeže, je článek 149 Smlouvy o založení Evropského společenství, pod názvem *Spolupráce ve vzdělávací politice*. Tento článek je zakotven v kapitole III, Všeobecné a odborné vzdělávání a mládež. Ve druhém odstavci tohoto článku se praví: [18] „*Činnost Společenství je zaměřena na:*

- *rozvoj evropské dimenze ve vzdělávání, zvláště výukou a šířením jazyků členských států;*
- *podporu mobility studentů a učitelů, mimo jiné podporou uznávání akademických diplomů a započítávání doby studia;*
- *podporu spolupráce mezi vzdělávacími orgány;*
- *rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek společných vzdělávacích systémů členských států;*
- *podporu rozvoje výměn mládeže a učitelů a vychovatelů;*
- *podporu rozvoje dálkového vzdělávání.“*

V posledních desetiletích byla na základě tohoto článku učiněna četná opatření, která se týkala mládeže. Tato opatření se týkala jak vzdělávání, tak i zaměstnání a odborné přípravy, v poslední době také přístupu k informačním technologiím. Byla též zavedena spolupráce mezi členskými státy v souvislosti s otázkou mobility a výměny mládeže.

Snahy Evropské komise o silnější zapojení mládeže do dění vyústily v roce 2001 ve vydání dokumentu nazvaného „*Bílá kniha – Nový podnět pro evropskou mládež*“. Bílá kniha „*Mládež*“ je výsledkem široké diskuse na národní a evropské úrovni. Jejím cílem je mimo jiné odpověď na otázku, proč mladí lidé cítí averzi vůči tradičním formám účasti na veřejném životě a současně se snaží podporovat mladé lidi v zapojení do společenského dění.[19]

Od Bílé knihy očekává mládež hodně, především v oblastech jako je např. informovanost, boj proti diskriminaci, rovnost šancí pro postiženou mládež, formální a mimoškolní vzdělávání, zaměstnanost a zařazení do společnosti, účast na výměnných programech, demografická proměna Evropy a participace mladých lidí ve společnosti.

Mladí lidé v Bílé knize vyjádřili názor, že je „nutná skutečná evropská politika v oblasti mládeže“, že politika v oblasti mládeže se musí doplňovat na všech úrovních - od

lokální, národní až po evropskou - a že „musí být koordinována mezi jednotlivými úrovněmi“.[3]

V březnu 2005 byl přijat *Evropský pakt pro mládež*, jakožto jeden z nástrojů přispívajících k dosažení lisabonských cílů² v oblasti růstu a zaměstnanosti. Pakt se zaměřuje na tři oblasti: zaměstnanost, integrace a sociální rozvoj; vzdělávání, odborná příprava a mobilita a zajišťování souladu mezi pracovním životem a osobním a rodinným životem. V tomto paktu jsou navržena opatření pro všechny tři oblasti a zároveň jsou tyto politické akce doprovázeny programy na podporu projektů, které mají povzbudit mladé lidi k tomu, aby byli aktivními a zainteresovanými občany, a které jim mají pomoci vyvíjet jejich dovednosti a schopnosti.[20]

5.2. Historie vzdělávání a mládeže v EU (ES)

Pojem vzdělávání a mládeže se v evropské politice, ale koneckonců i národní politice velmi úzce prolíná a zejména cíle, které se týkají mládeže se realizují prostřednictvím vzdělávání, ať již formálního či neformálního. Jestliže tedy budu v následující části hovořit o vzdělávání, budu tím mít na mysli i záležitosti týkající se mládeže.

Jisté tendence spolupracovat v oblasti vzdělávání a zvýšený zájem o vzdělávání v současné Evropské unii úzce souvisí s integrací evropského prostoru. Již od podepsání tzv. Římských smluv v roce 1957, zvláště pak ale po podepsání tzv. Maastrichtské smlouvy v roce 1992 a Amsterodamské smlouvy v roce 1997 lze pozorovat nárůst zájmu o vzdělávání občanů na všech stupních vzdělávání.

V polovině 70. let 20.století přijala Rada Evropských společenství program, který upozorňoval na nutnost a důležitost mobilit studentů i učitelů v rámci Evropy. V roce 1980 zahájila formálně svou činnost tzv. Eurydice.

Eurydice je institucionální síť, která sbírá, sleduje, zpracovává a šíří spolehlivé a snadno srovnatelné informace o vzdělávacích systémech a o vzdělávací politice v celé Evropě. Síť přispívá k evropské spolupráci ve vzdělávání výměnou informací o politice a systémech vzdělávání a zpracováváním studií ke společným otázkám v této oblasti.[21]

---

² Lisabonská strategie byla schválena na zasedání Evropské rady v Lisabonu na jaře roku 2000 s desetiletým časovým horizontem do roku 2010. Jejím hlavním smyslem je podpora ekonomického růstu a konkurenceschopnosti EU zejména ve vztahu k USA

Na počátku 80. let bylo doporučeno, aby spolu jednotlivé vysoké školy v Evropském společenství navázaly užší kontakty a vzájemně spolupracovaly. Později byla vyjádřena nutnost jednotné evropské zodpovědnosti za vzdělávání občanů celého Evropského společenství.

V roce 1985 byl poprvé užit pojem „Evropa občanů“. Současně bylo naznačeno, že k jejímu naplnění dojde pomocí vzájemných výměn studentů a učitelů, kteří do jednotlivých evropských zemí s sebou přinesou části své kultury a historie. Významnou roli v dosažení Evropy občanů zaujala podpora výměny mladých lidí a důraz na to, aby každý měl možnost ovládnout alespoň dva cizí jazyky před koncem povinné školní docházky.

V únoru 1985 rozsudek Nejvyššího evropského soudu potvrdil, že i vysoké školství je považováno za odborné vzdělávání a přípravu. Tím byly ukončeny kompetenční spory o povaze příslušného vzdělávání, zda jde o vzdělávání všeobecné, či odborné. Dodnes tedy platí, že kromě všeobecně vzdělávacích škol jsou všechny ostatní typy vzdělávání pojímány jako odborné vzdělání ve smyslu Smlouvy o EU. Tím Evropské společenství na základně Římské smlouvy získalo legislativní základ pro své iniciativy v oblasti vzdělávání a v krátké době vznikly evropské programy jako např. Erasmus, Lingua, Petra, nebo Comett.

V Maastrichtské smlouvě (1992) se zodpovědnost za vzdělávání přiznává Evropské unii. Smlouva rozlišuje mezi odpovědností Unie a odpovědností členských zemí a vylučuje harmonizaci vzdělávacích zákonů členských zemí. Smlouva stanoví, že posláním Unie je doplňovat národní vzdělávací politiky, podporovat výměnu informací a spolupráci mezi vzdělávacími institucemi a rozvíjet evropskou dimenzi ve vzdělávání. [16].

Dalším důležitým dokumentem rozšiřujícím evropskou dimenzi pro jednotlivé vzdělávací programy a programy mobility Evropské unie je „Učení v informační společnosti“. Tento dokument se soustředil hlavně na vybavenost škol informačními technologiemi. Díky nim se mnohé školy v České republice mohly zapojit do různých projektů. Následně po summitu v Lisabonu roku 2000 vydala Evropská komise zprávu Akční plán eLearning: návrh vzdělávání pro zítřek (eLearning: designing tomorrow's education) se závěry summitu obsahujícími především návrh na další prohloubení, podporu a urychlení činností v oblasti elektronického vzdělávání.

V roce 2001 vznikl Evropský portál pro mládež, jež je iniciativou Evropské komise. Jeho zřízení bylo navrženo v Bílé knize Komise "Nový podnět pro evropskou mládež". Cílem je umožnit co největšímu počtu mladých lidí rychlý a snadný přístup k relevantním

informacím pro mládež o Evropě. Rozhodujícím cílem portálu je zlepšit účast mladých lidí na veřejném životě a přispět k jejich aktivnímu občanství. Cílovou skupinou jsou mladí lidé mezi 15 a 25 lety věku. Portál navíc reaguje na potřeby těch, kdo s mladými lidmi pracují. Na tvorbě portálu se podílí síť Eurodesk ve spolupráci se sítí ERYICA a Evropským sdružením Karty mládeže, dále pak Evropské fórum mládeže, DG EAC a Generální ředitelství Komise pro překlady.[22]

V téže roce byl Evropskou komisí na Generálním direktoriátu Vzdělávání a kultury, spuštěn i portál PLOTEUS. V šestnácti jazycích jsou zde informace o vzdělávacích příležitostech včetně výměnných pobytů a stáží. Mladým lidem, ale nejen jim, umožňuje přístup na portál snadno a rychle prozkoumat vzdělávací nabídku dané země a kvalifikovaně se rozhodnout pro konkrétní školu či studium. Současně tak pomáhá podporovat i mobilitu lidí v rámci Evropské unie a získávat nové studijní, vzdělávací a posléze i pracovní šance.[23]

Pro usnadnění komunikace mezi zaměstnavateli a uchazeči o práci, studenty a vzdělávacími institucemi v celé Evropské unii a zlepšení transparentnosti kvalifikací a mobility studentů i pracovníků na evropském pracovním trhu byl v roce 2005 vytvořen tzv. Europass jako první evropský soubor pěti dokladů o vzdělání držitele, jeho jazykové a odborné kvalifikaci a pracovních zkušenostech.

5.3. Historie programů zaměřených na vzdělávání a mládež

První období vzdělávacích programů Evropské unie je ohraničeno roky 1987 a 1994. V tomto období byly jednotlivé programy vyhlášovány samostatně a nezávisle na ostatních. Mezi nejvýznamnější programy této periody patřily: LINGUA (zaměřený na učitele a studenty cizích jazyků), ERASMUS (mobilita studentů a učitelů), COMETT (vysokoškolské vzdělávání se specifikou ekonomické sféry), PETRA (kooperace ve vzdělávání a odborné přípravě), FORCE (podpora profesního vzdělávání), MLÁDEŽ PRO EVROPU (výměnné aktivity v mimoškolních aktivitách mladých lidí). V roce 1989 a 1990 na ně navázaly programy určené transformujícím se zemím: TEMPUS (vysokoškolská mobilita studentů a učitelů) a PHARE (pomoc v ekonomické oblasti, reforma vzdělávacího systému)

Ve druhé fázi vývoje evropské spolupráce a mobility, která se týkala období mezi roky 1995 až 1999 došlo hlavně k dokončení výše uvedených více či méně nezávislých programů a o jejich integraci do hlavních programů: SOKRATES, LEONARDO DA VINCI a MLÁDEŽ PRO EVROPU. Rozpočty těchto programů se mnohonásobně zvýšily. Vznikají i další

programy pro spolupráci mezi EU a USA, Kanadou, Latinskou Amerikou, Austrálií a Asií v oblasti vyššího a odborného vzdělání.

Zatím poslední fáze probíhá od roku 2000. Finanční prostředky byly opět navýšeny. Program SOKRATES a LEONARDO pokračují ve své druhé fázi a program MLÁDEŽ PRO EVROPU byl přejmenován na program MLÁDEŽ. V roce 2000 vznikl nový program s názvem KULTURA 2000 a v roce 2004 program mobility ERASMUS MUNDUS, který se zaměřuje na vyšší vzdělávání směrem ke třetím zemím.

5.4. Mládež a sport

Sociální význam sportu, zejména pro mladé lidi, byl přiznán v mnoha oficiálních dokumentech. Tak například závěr předsednictví po vrcholové schůzce v Nizze, tak i Společné prohlášení Rady a zástupců členských států z roku 2003 potvrdil, že sport je průřezové téma evropských politik a že díky svým společenským, kulturním a zdravotním efektům přispívá k blahu mládeže.

Sport neslouží jenom zábavě diváků, ale je současně podstatným výchovným nástrojem. Učí fairplay, týmové práci, týmovému duchu a přispívá k překonávání diskriminace na základě pohlaví, etnického původu a sociálního zázemí. Spíše než na individuální aktivitu, se sport zaměřuje na kolektivní identitu a může dětem a mladistvým poskytnout osobnostní vzor.[24]

5.4.1. Evropský rok vzdělávání prostřednictvím sportu

Téma vzdělávání prostřednictvím sportu se stalo hlavní prioritou Evropské komise v roce 2004. V minulých letech takovou prioritou bylo například „celoživotní vzdělávání“ (1996), „boj proti rasismu“ (1997) nebo „jazyky“ v roce 2001. Ústředním tématem Evropského roku výchovy prostřednictvím sportu 2004 (EYES) byla podpora sportu jako nástroje formálního a neformálního vzdělávání a současně jako společenského faktoru integrace. Evropská komise se rozhodla finančně podpořit tuto iniciativu 12,3 mil. Euro. Podpořená opatření se konaly ve všech 25 zemích Evropské unie a ve 3 zemích EFTA (Norsko, Lichtenštejnsko, Island). České republice bylo na tuto prioritu přiděleno 266 193 EUR, což znamenalo 3,8 % celkového rozpočtu.

Evropský rok výchovy prostřednictvím sportu 2004 byl zaměřený na veřejné orgány zodpovědné za vzdělávání nebo sport a na vzdělávací instituce a sportovní organizace (mezinárodní, evropské nebo národní federace, Olympijské výbory, národní sportovní konfederace a další sportovní organizace). Byl zaměřen na povzbuzení partnerství mezi vzdělávacími institucemi, sportovními organizacemi a veřejnými orgány.

Mezi cíle evropského roku sportu, které se zohledňovaly při posuzování přijatých projektů, patřily například:

- zaměření na vytvoření rozsáhlé spolupráce včetně zapojení netradičních partnerů jako např. médií, mládežnických organizací a skupin dobrovolníků.
- spolupráce mezi vzdělávacími institucemi, sportovními organizacemi a veřejnými orgány za účelem vytvoření sportovních aktivit, které uspokojí potřeby mimoškolního vzdělávání a zajistí výměnu nejlepších zkušeností.
- vzdělávací aktivity organizované dobrovolníky v Evropském společenství na příhraniční nebo národní úrovni s cílem vyzkoušet možnosti nabízené sportem v souvislosti s mimoškolním vzděláváním.
- témata pro mládežnickou práci, kterou mohou sportovní aktivity podpořit – např. práce v kolektivu, solidarita, tolerance nebo vzájemné porozumění v multikulturním prostředí.[25]

6. Cíle a úkoly práce

Cíle:

1. Charakterizovat programy Evropské unie zaměřené na mládež a analyzovat jejich fungování v České republice.
2. Analýza „Programu Mládež“ a přijatých projektů do České národní agentury Mládež za rok 2005 a nejčastější příčiny zamítnutí žádosti o grant.

Úkoly:

- U programů EU zaměřených na mládež Comenius, Erasmus a Leonardo da Vinci charakterizovat jejich účel, strukturu a podmínky pro využívání.
- Zjistit počty účastníků, počty projektů, financování za minulá období a vliv programu na mládež.
- Posoudit program Mládež z hlediska jeho cílů, struktury, podmínek, postupu při vytváření projektů a statistik za minulá období.
- Analyzovat projekty programu Mládež za rok 2005 a porovnat s minulostí.
- Analyzovat nejčastější příčiny odmítnutí žádosti o grant v projektech podaných v roce 2005 v rámci programu Mládež.

7. Metodologie práce

Vzhledem k záměrům a vytyčeným cílům práce bude práce pojata jako kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

7.1. Kvalitativní výzkum

Neexistuje jediný obecně uznávaný způsob jak vymezit nebo dělat kvalitativní výzkum. Podle negativní definice se za něj považuje jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických metod nebo jiných způsobů kvantifikace. Kvalitativní výzkum se provádí pomocí delšího a intenzivního kontaktu s terénem nebo situací jedince či skupiny jedinců.[26]

Použité metody v této práci:

- Obsahová analýza textových dokumentů v tištěné a elektronické podobě
- Rozhovor

Textové dokumenty

Potřebné informace jsem získával z brožur, letáků, příruček, časopisů vztahujících se k jednotlivým programům, vyhodnocení programů, účetních závěrek či ze samotných projektů.

Virtuální data – oblast internetu jsem využíval intenzivně ke zjištění potřebných informací o jednotlivých programech, které nebyly k dispozici ve fyzické podobě.

Použij jsem také několikrát emailovou korespondenci pro zasílání potřebných informací od pracovníků Národních agentur.

Rozhovor

Metoda rozhovoru je prostředkem pro shromáždění informací a údajů o různých jevech nebo veličinách v kontaktu mezi osobou zjišťující údaje a osobou vypovídající.[27]

V mém případě jsem použil rozhovor neformální. Neformální rozhovor se spoléhá na spontánní generování otázek v přirozeném průběhu interakce. Informátor si přitom ani nemusí uvědomit, že jde o explorační rozhovor.[26]

Pomocí nestrukturovaných rozhovorů jsem kladl otázky pracovníkům v České národní agentuře Mládež, která koordinuje tento program. Jednalo se zejména o informace ohledně výběrového řízení, kdy jsem zjišťoval jaké jsou nejčastější důvody pro zamítnutí žádostí a dále jsem získával doplňující a utřídující informace o programu jako celku.

7.2. Kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum byl založen na jednoduché statistické analýze přijatých projektů, které jsem v rámci své stáže zpracovával, analyzoval a získával z nich potřebné informace pro cíl této práce.

8. Výsledková část

Rozborem dostupných pramenů bylo zjištěno, že v současné době je Česká republika zapojena do následujících vzdělávacích programů EU: Socrates (2000-2006) – podprogramy: Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci (2000-2006), Mládež (2000-2006), Erasmus Mundus, Tempus, eLearning, programů spolupráce se třetími zeměmi (Latinská Amerika, USA, Kanada, Austrálie, Asie) a programu spolupráce EHP/Norsko.

O programech, které jsou zaměřeny na mládež bude pojednávat následující část.

8.1. Sokrates

Program SOCRATES dává možnosti vzdělávacím institucím i jednotlivým studentům a učitelům v celé oblasti vzdělávání. Rovněž další subjekty zapojené do vzdělávacího procesu včetně neziskových organizací působících v této oblasti mohou využít možností nabízených tímto programem. Program klade důraz na posílení evropské dimenze ve vzdělávání formou projektové spolupráce škol a dalších vzdělávacích institucí, mobility studentů a učitelů, zkvalitňováním jazykového vzdělávání a prosazováním inovací ve vzdělávání.

Celý program se člení na osm podprogramů:

COMENIUS	vzdělávání ve školách
ERASMUS	vysokoškolské vzdělávání
GRUNDTVIG	vzdělávání dospělých a celoživotní učení
LINGUA	jazykové vzdělávání
MINERVA	využívání informačních a komunikačních technologií, otevřené a distanční vzdělávání
Průzkum a inovace	otázky vzdělávací politiky (ARION, EURYDICE, NARIC)
Společné akce	spolupráce s dalšími programy EU
Doplňkové aktivity	podpora aktivit, které nejsou součástí jednotlivých podprogramů

Na programu se účastní 25 členských zemí EU, země EFTA (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) a kandidátské země (Bulharsko, Rumunsko, Turecko).

Národní agenturou řídící program v České republice je Národní agentura Socrates při Centru pro studium vysokého školství (CSVŠ), což je vědeckopedagogická a výzkumná organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Pro mládež, tedy v případě programu Sokrates pro žáky a studenty, je určen zejména program Comenius a Erasmus.

8.1.1. Program Comenius

Comenius se zaměřuje na školní vzdělávání a jeho aktivity se řídí čtyřmi základními cíli. Především usiluje o zvýšení kvality vzdělávání a o posílení jeho evropské dimenze. Dále podporuje studium cizích jazyků a prostřednictvím různých aktivit se snaží rozšiřovat všeobecné povědomí o jednotlivých evropských kulturách.

Program Comenius je rozdělen do tří částí.

- Comenius 1 - podporuje spolupráci mezi institucemi zajišťujícími všeobecné, odborné a technické vzdělání až do úrovně vyšších odborných škol.
- Comenius 2 - zaměřuje na profesní růst pedagogických pracovníků.
- Comenius 3 - sdružuje a propojuje projekty a instituce, které jsou nebo byly zapojeny do programů Comenius 1 nebo Comenius 2.

Podprogram Comenius 1, který se zaměřuje na žáky a studenty, se dělí na Projekt spolupráce škol, Jazykový projekt a Projekt rozvoje škol.

Podat projekt mohou školy zařazené v registru sítě škol MŠMT: Mateřské školy, Základní školy, Základní umělecké školy, Speciální školy, Učiliště, Střední školy a Vyšší odborné školy.

Tyto projekty jsou decentralizované, tzn. že školy podávají přihlášky u Národní agentury programu SOCRATES ve své zemi a o přidělení finančních prostředků rozhoduje odborná komise podprogramu Comenius.

Projekt spolupráce škol

Podstatou projektu, který je zaměřen na studenty, je samotný proces spolupráce mezi dvěma a více evropskými školami. Tyto projekty pokrývají celou škálu oblastí od umění, kulturního dědictví, evropského občanství, přes otázky životního prostředí až po informační a komunikační technologie, na kterých mohou školy pracovat. Školy si samy volí společné téma projektu. Výsledným produktem projektu mohou být buď konkrétní, hmatatelné výsledky jako například brožura nebo CD-ROM, stejně jako výstava prací studentů, představení nebo videozáznam. Trvání projektu je od 1 do 3 let a musí se ho zúčastnit minimálně 3 školy.

Jazykový projekt

Obsahem tohoto projektu, zaměřeného na žáky a studenty, je zlepšení komunikačních schopností v cizím jazyce, prohlubování jazykových znalostí a poznávání odlišných kultur. Zvláštní podpora je věnována méně rozšířeným a vyučovaným jazykům. Nedílnou součástí jazykového projektu je výměna skupiny nejméně 10 studentů minimálně na 14 dní. Účastníci projektu, který by měl trvat alespoň jeden rok, by se měli snažit co nejvíce užívat jazyk svého partnera. Paralelně je možné užívat i třetí společný jazyk komunikace. Výsledkem práce na projektu je společně vytvořený produkt vydaný v jazycích užívaných oběma partnery. Takovým produktem může být například internetová stránka obsahující výsledky ze společného projektu, vícejazyčná brožura nebo videonahrávka.

Projekt rozvoje škol

Projekt rozvoje školy se zaměřuje na potřeby partnerských škol jako vzdělávacích institucí. Usiluje o zlepšení managementu školy a pedagogických přístupů a umožňuje týmu učitelů a vedení škol – a v některých případech i studentům – vyměňovat si informace a zkušenosti v oblastech společně definovaných problémů a potřeb. Maximální délka projektu jsou tři roky a měly by se ho zúčastnit alespoň 3 školy.

3.1.1.1. Statistika a financování

V následující tabulce uvádím roční počty podaných a schválených projektů s procentem jejich úspěšnosti. Tabulka obsahuje agregované údaje za všechny tři druhy projektů týkající se mládeže. Její podrobnější verzi uvádím v příloze č. 1.

Tab. 2: Počet projektů a zapojených studentů, 2001 – 2005

	Počet podaných projektů	Počet schválených projektů	Procento úspěšnosti	Počet zapojených studentů
2001	334	233	70%	16 274
2002	331	236	71%	19 611
2003	383	222	58%	22 037
2004	397	289	73%	27 504
2005	432	315	73%	Není k dispozici

Zdroj: Národní agentura Socrates

Z tabulky je možno vyčíst, že počet podaných projektů se od roku 2001 v České republice zvýšil o téměř jedno sto, poměr mezi schválenými a podanými projekty se pohybuje s jednou výjimkou okolo 70 %. Z hlediska četnosti se nejvíce projektů uskutečnilo v rámci partnerství škol 68 %. Stejně tak počty zapojených studentů každoročně rostou, za čtyři roky o více jak 10 000. Nejvíce studentů se účastní na projektech spolupráce škol, v roce 2004 to bylo 84 procent, na projektech rozvoje škol 13 % a jazykových projektů se účastnily přibližně 3 % všech zapojených studentů.

Financování

Finanční grant na aktivity v rámci programu Comenius 1 se skládá ze dvou částí: standardní a variabilní částky.

Standardní částka u všech druhů projektů může u koordinátorské školy dosahovat až 2000 EUR, u partnerské školy do výši 1500 EUR.

Rozpočet se stanovuje vždy na jeden školní rok, i přesto, že je projekt víceletý.

V rámci variabilní částky se plánuje mobilita do zahraničí. Částka je závislá na destinaci, délce zahraniční cesty a v případě jazykového projektu i na počtu studentů.

Doporučená maximální variabilní částka je pro všechny projekty 4500 EUR.

V tabulce uvádím celkový a průměrný grant na všechny projekty spolupráce škol, jazykové projekty a projekty rozvoje škol.

Tab. 3: Celkový a průměrný grant v EUR, 2001 – 2005

Rok	Celkový grant	Průměrný grant
2001	976 445	4 173
2002	1 092 887	4 631
2003	968 129	4 381
2004	1 485 502	5 140
2005	1 611 023	5 114

Zdroj: Národní agentura Socrates

Celkový finanční grant poskytnutý na všechny tři druhy projektů se zvyšuje téměř každý rok. V roce 2004 si je možné povšimnout výrazného navýšení oproti minulým rokům. Tento fakt souvisí se vstupem České republiky do EU. Částky přidělené na projekty spolupráce škol činily v roce 2004 68 % celkového grantu, projekty rozvoje škol 17 % a jazykové projekty 15 %.

Vliv na mládež

Zahraniční spolupráce škol bezesporu přispívá ke kvalitě vyučování. Žáci získávají nové vědomosti o Evropě z jiné evropské perspektivy. Dále získávají jazykové znalosti a poznávají nové kultury, což přispívá k větší toleranci a respektu. Pomocí projektů jsou též zlepšovány pracovní schopnosti jako například týmová spolupráce, sociální dovednosti, schopnost prezentace, řešení problémů atd. Celkově se dá říci, že tato projektová činnost podporuje u mládeže vývoj řady dovedností a názorů, které mohou využít v pozdějším osobním či pracovním životě.

8.1.2. Program Erasmus

Program Erasmus pokrývá oblast vysokoškolského vzdělávání. Evropskou spoluprací podporuje již od roku 1987. Česká republika vstoupila do programu Socrates v roce 1997. V první fázi tohoto programu 1998/99 a 1999/00 byly v podprogramu Erasmus zapojeny pouze veřejné vysoké školy. Od druhé fáze Socrates II (rok 2000/01) se postupně přidávají soukromé vysoké školy, vybrané vysoké školy a vybrané vyšší odborné školy. V současné době v České republice opravňuje pracovat v programu celkem 47 institucí.

Program se člení na aktivity centralizované, které řídí a financuje Evropská komise a decentralizované, které spravují národní agentury v jednotlivých zemích.

Jde o následující podprogramy:

- **Erasmus 1** (centralizované projekty EK) - jedná se projekty vývoje společných učebních osnov a intenzivní programy.
- **Erasmus 2** (decentralizované mobility) - studijní pobyty studentů a pedagogické stáže vysokoškolských učitelů.
- **Erasmus 3** (centralizované projekty EK) – tématické sítě.

Pro mládež (studenty) je určen hlavně podprogram Erasmus 2 a částečně i Erasmus 1 – Intenzivní programy. Jedná se o krátkodobý studijní program (většinou ve formě letní školy), kde spolupracují studenti a učitelé z různých zemí na specializovaném tématu. Studentům poskytuje jedinečnou možnost pracovat v mezinárodních skupinách odborníků a využívat vyučovací metody, které neexistují v normálním studiu. Vzhledem k tomu, že je ročně předkládáno jen několik desítek projektů, nepovažují za nutné tuto aktivitu podrobněji rozebírat.

V dalším textu je charakterizován program Erasmus 2 – mobilita studentů, který se orientuje na mladé studující lidi. (program je také určen pro mobilitu vyučujících).

Podmínky

Vysílání studenti musí:

- být zapsáni do akreditovaného bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu na vysílající vysoké škole nebo vyšší odborné škole

- být občany členského státu Evropské unie nebo jiné země, která se účastní programu SOCRATES, nebo studentům, kteří mají trvalý pobyt v zemi, z níž chtějí v rámci programu SOCRATES/ERASMUS vycestovat na studium do zahraničí, nebo jim je vysílající zemí přiznán oficiální status uprchlíka.
- mít ukončen minimálně první ročník
- uskutečnit pobyt dlouhý minimálně 3 a maximálně 12 měsíců
- celou dobu studia v zahraničí musí být student řádně zapsán na své vysílací škole student může absolvovat pouze 1 studijní pobyt v rámci programu Socrates/Erasmus.

8.1.2.1. Statistika a financování

Následující tabulka dává přehled o tom, kolik studentů se zúčastnilo projektu mobility a jaká byla průměrná délka pobytu.

Tab. 4: Počet a délka pobytu vyslaných studentů, ČR, 1998-2005

Akademický rok	Počet studentů	Nárůst	Průměrný počet měsíců
1998/1999	879		4,7
1999/2000	1249	42 %	4,8
2000/2001	2001	60 %	5,2
2001/2002	2533	27 %	5,7
2002/2003	3002	19 %	5,8
2003/2004	3589	20 %	6,0
2005/2006	4178	16 %	není k dispozici

Zdroj: Národní agentura Socrates

Bohužel vzhledem k vysoké decentralizaci rozhodování o výběru studentů, kdy jednotlivé instituce provádí vlastní výběr, mi není známa úspěšnost přijetí uchazečů o studium v zahraničí.

Nejvyšší počet studentů jezdí do zahraničí z největších univerzit. Pořadí škol v počtu vyslaných studentů na prvních místech zhruba odpovídá velikosti instituce: Univerzita Karlova vyslala v letech 1998 - 2005 celkem 4121 studentů, Masarykova univerzita v Brně 1906 a České vysoké učení technické v Praze 1560 studentů.

Průměrný věk vyslaných studentů se mezi lety 1998 - 2004 se pohyboval kolem 23 let. Mezi vyslanými studenty celkově převažují ženy. V souhrnu šesti let je poměr 59 % žen vůči 41 % mužů.

Nejčastěji míří studenti do Německa (25,2%), Francie (13,3 %) a Velké Británie (11,2 %). Nejčastěji do ČR přijíždějí studenti z Německa (18,2 %), Francie (14,8), Španělska (11,8 %) a Velké Británie (10,4 %). Za celé trvání programu mobility (do akademického roku 2004/2005) vyjelo studovat do ciziny 17 431 studentů, do České republiky jich přijelo 6742.

Financování

Finanční podpora (některé školy používají pojem účelové stipendium) z programu, kterou student obdrží od domácí školy, není určena na pokrytí všech nákladů spojených se studiem v zahraničí. Jedná se pouze o příspěvek, který by měl krýt zvýšené náklady na studium v zahraničí. Od studenta se očekává finanční spoluúčast ve výši zhruba 100-150 EUR měsíčně.

Finanční prostředky, ze kterých jsou poskytovány granty pro studenty, pocházejí ze 2 zdrojů. Prvním zdrojem jsou finance EU z rozpočtu programu Socrates/Erasmus - školám jsou přidělovány prostřednictvím Národní agentury. Doplňkovým zdrojem je tzv. dofinancování uživatele programu Socrates II, které pochází ze státního rozpočtu a poskytuje se pouze veřejným VŠ prostřednictvím MŠMT.

Maximální grant činí 500 EUR/měsíc. Ve školním roce 2005/2006 tvoří průměrný grant 350 EUR/měsíc. Evropská unie se podílí 18 %, zbytek dofinancovává MŠMT. Ostatní instituce, tj. Soukromé a Státní školy a VOŠ jsou financovány pouze z prostředků Společenství. Výše grantu se diferencuje podle životních nákladů v dané zemi.

Student má rovněž možnost zažádat o grant na pobyt v rámci intenzivního jazykového kurzu, který se koná před zahájením studia v zahraničí. Jedná se ale pouze o kurzy méně intenzivních jazyků (kromě angličtiny, němčiny, francouzštiny a španělštiny). V loňském roce obdrželo grant celkem 157 studentů, celkově bylo vyplaceno 44 899 Euro, což je průměrně 285 Euro na osobu.

Následující tabulka zobrazuje přehled financování studentských mobilit v rámci Programu Erasmus.

Tab. 5: Přehled financování mobilit studentů v letech 1998-2005 v ČR (v EUR)

Rok	Finance EU	Dofinancování MŠMT	Celkem	Zdroj dofinancování
1998/1999	1 878 711	463 793	2 342 504	PHARE
1999/2000	1 974 195	1 073 873	3 048 068	PHARE
2000/2001	1 879 911	2 862 782	4 742 693	státní rozpočet
2001/2002	1 949 866	4 495 468	6 445 334	státní rozpočet
2002/2003	2 014 033	5 832 037	7 846 070	státní rozpočet
2003/2004	2 016 252	7 603 914	9 620 166	státní rozpočet
2004/2005	2 241 766	cca 8,78 mil	cca 11,02 mil	státní rozpočet
2005/2006	2 733 861	cca. 9,2 mil	cca 11,93 mil	státní rozpočet

Zdroj: Národní agentura Socrates

Z tabulky je možno vypočítat, že celkové prostředky určené na tento program se od doby zapojení České republiky zvýšily více jak pětinašobně. Podobným tempem vzrostl i počet vyjíždějících studentů. V prvních dvou letech se v podstatě jednalo pouze o prostředky EU rozdělené na přímé dotace a prostředky z předvstupního fondu pro

kandidátské země PHARE, což se ale od třetího roku začalo obracet a v současné době je poměr evropských a národních dotací téměř jedna ku čtyřem.

8.2. Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci je vzdělávací program, který vznikl v roce 1995 integrací pěti odlišných programů (Comett, Eurotecnet, Force, Petra a Lingua). První fáze programu Leonardo da Vinci I proběhla v letech 1995-99, fáze Leonardo II byla zahájena v lednu 2000 na období sedmi let, tj. do konce roku 2006. Česká republika je plnoprávným členem od roku 1997.

Jedním z hlavních cílů tohoto programu je přispívat ke zvyšování kvality odborného vzdělávání mládeže a ke zlepšování systémů odborného vzdělávání prostřednictvím stáží (odborných praxí žáků a studentů všech druhů odborných škol, absolventů – zaměstnaných i nezaměstnaných – a mladých pracovníků). Program výrazně podporuje také celoživotní vzdělávání.

Přihlášky mohou předkládat pouze organizace, a to soukromé, veřejné či poloveřejné, nikoliv však jednotlivci a to v rámci výzev k předkládání projektů vyhlášených Evropskou komisí na úrovni Společenství a šířených na národní úrovni Národními agenturami.

V České republice je tento program koordinován Národní agenturou Leonardo da Vinci, patřící pod Národní vzdělávací fond, o.p.s., který byl založen v roce 1994 Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky s podporou Evropské komise.

Z programu Leonardo da Vinci se podporují následující druhy vzdělávacích projektů:

- **Pilotní projekty** - jsou nástrojem ke zlepšování kvality a k podpoře inovací v odborném vzdělávání.
- **Projekty jazykových dovedností** - nadnárodní jazykové projekty rozvíjí jazykové a kulturní dovednosti v odborném vzdělávání a přípravě.
- **Projekty sítí organizací** - cíle projektů nadnárodních sítí organizací je získávat, shromažďovat a využívat evropské znalosti, zkušenosti a inovační přístupy v oboru odborného vzdělávání.

Pro mladé lidi je potom určena zejména následující aktivita:

- **Projekty mobility**

Cílem Projektů mobilit, tj. stáží a výměn je podpora nadnárodních projektů určených pro osoby v procesu odborného vzdělávání a přípravy, zvláště pak pro mladé lidi. Projekty mobility mají za úkol:

- posílení evropské dimenze v počátečním a dalším odborném vzdělávání
- propojení teorie s praxí (zejména jde o vzdělávání při výkonu pracovních činností)
- rozvoj jazykových dovedností
- zkvalitňování odborného vzdělávání instruktorů a manažerů lidských zdrojů

Výměny nejsou primárně určeny pro mladé lidi, zato stáže se na mladou generaci přímo zaměřují.

Stáží se v programu Leonardo rozumí odborná praxe v zahraničním pracovním prostředí v některé ze zemí EU. Hlavním cílem stáže je zlepšit odborné a jazykové dovednosti mladých lidí a zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce. Účastníky stáží mohou být mladí lidé v počátečním odborném vzdělávání včetně studentů vysokých škol, mladí pracovníci, nezaměstnaní a čerství absolventi.

Stáže mohou být trojího typu:

- Stáže mladých lidí v procesu počátečního odborného vzdělávání

Délka trvání: 3 týdny až 39 týdnů (9 měsíců)

- Stáže studentů vysokých škol

Délka trvání: 13 týdnů (3 měsíce) – 52 týdnů (12 měsíců)

- Stáže mladých pracovníků a čerstvých absolventů

Délka trvání: 9 týdnů (2 měsíce) – 52 týdnů (12 měsíců)

8.2.1. Statistika a financování

Program Leonardo da Vinci poskytuje příspěvky na řízení projektu, na pobytové náklady, dopravu a pojištění účastníků a na přípravu účastníků stáží. V odůvodněných případech je poskytován příspěvek na doprovodné osoby.

Částky příspěvků se liší dle jednotlivých zemí, je třeba se vždy seznámit s finanční a administrativní příručkou vydanou Národní agenturou.

Doporučuje se, aby byl projekt mobilit spolufinancován. Ty náklady, které nejsou kryty z příspěvku programu Leonardo da Vinci (z prostředků Společenství) je třeba hradit z jiných zdrojů (tj. soukromých, veřejných, ze zdrojů předkladatele a partnerů projektu nebo kombinací zdrojů). Spolufinancování předkládající (vysílající) organizace činí cca 10 – 20 %, v některých případech se podílí i přijímající (hostitelská) organizace nebo další organizace - např. krajské úřady, sociální partneři a ve výjimečných případech i sám účastník.

Výše příspěvku na účastníka, zahrnujícího pobytové náklady, dopravu a pojištění, se liší podle délky trvání stáže a cílové skupiny – maximální částka je 5000 EUR. Tuto maximální částku lze zvýšit, jde-li o osobu hendikepovanou. Kromě toho je ještě možno získat další příspěvky např. na jazykovou či odbornou přípravu, či řízení projektu.

O období 2000 – 2005 vypovídá následující tabulka.

Tab. 6: Počet schválených projektů stáží, účastníků a poskytnutý grant (v EUR), 2000 - 2005

	Schválené projekty	Počet účastníků	Poskytnutý grant (EUR)	Prům. grant na účastníka
2000	69	742	857 870	1156
2001	58	703	932 057	1325
2002	63	881	985 978	1119
2003	66	870	1 013 901	1165
2004	129	1630	2 016 042	1236
2005	104	1956	2 461 146	1258

Zdroj: Národní agentura Leonardo da Vinci

Ve struktuře účastníků projektů mobility programu Leonardo da Vinci jsou nejrozsaáhlejší skupinou studenti středních odborných učilišť, středních odborných škol a vyšších odborných škol. K dalším skupinám patří učitelé a lektori, studenti vysokých škol, mladí pracovníci a absolventi škol.

Průměrný počet účastníků na jeden projekt se zvyšuje. Zatímco v prvním letech implementace programu (1997-1999) to bylo 9 osob, v roce 2004 již dvanáct a o rok později dokonce 18 osob. Také průměrný grant na jednoho účastníka se v posledních letech mírně zvyšuje.

Zajímavé je skokové zvýšení poskytnutého grantu v roce 2004 a s tím automaticky spojený vyšší počet účastníků programu. Tento fakt souvisí s přístupem České republiky k Evropské unii, čímž se také zvýšil tok finančních prostředků určených pro ČR.

K nejčastějším cílovým zemím stáží patří Německo, Velká Británie, Rakousko, Nizozemí, Itálie a Francie.

Vliv programu

Účast na projektu mobilit znamená příležitost k doplnění teoretických znalostí a především nabytí praktických odborných dovedností účastníků mobilit. Dalším často udávaným přínosem je získání nových informací v oboru, seznámení se s novými technologiemi, odlišným systémem vzdělávání, reálným pracovním prostředím a odlišnou organizací práce.

Realizované projekty také přispívají ke zlepšení jazykových dovedností účastníků, kteří tak získají větší jistotu v komunikaci v cizím jazyce. Tím mohou přispět i k vyšší mobilitě na evropském trhu práce. Absolvování zahraniční stáže je jednoznačně přínosné pro zlepšení vyhlídek při uplatnění na trhu práce nejen zlepšením jazykových dovedností, ale i schopností využívat nových odborných znalostí a v neposlední řadě získáním osvědčení o absolvování zahraniční stáže.

8.3. Program Mládež

Program MLÁDEŽ (YOUTH) je vzdělávací program zaměřený na poznání a spolupráci mladých lidí Evropy, ale také na oblast neformální výchovy a vzdělávání mládeže. V roce 1988 iniciovala Evropská unie program „Mládež pro Evropu, jehož účelem byla výměna mladých lidí. V roce 1996 navrhla komise Společenství akční program „Evropská dobrovolná služba pro mládež“. Tyto dva programy se v roce 2000 spojily do „Programu Mládež“ (2000-2006).

Program podporuje různé iniciativy, ve kterých se mladí aktivně a přímo účastní tvůrčích projektů na místní, regionální, celostátní či evropské úrovni. Tématy projektů bývá například volný čas, kultura, sport, ekologie, dobrovolné práce ve veřejném sektoru nebo vlastní projekty všeobecně prospěšného, podnikatelského nebo vzdělávacího charakteru.

Realizace programu MLÁDEŽ je decentralizována. Cílem je vyvíjet činnost co nejbližší zúčastněným stranám a přizpůsobit se různorodým národním systémům a specifickým v oblasti práce s mládeží. Na projektech v rámci programu Mládež se mohou zúčastnit všechny členské státy EU, Island, Lichtenštejnsko a Norsko, kandidátské státy pro vstup do EU (Bulharsko, Rumunsko a Turecko) a tzv. třetí země³. Podmínkou je, že projektu se musí zúčastnit minimálně jeden členský stát EU.

Každá ze 31 zemí, které se Akcí v rámci programu MLÁDEŽ plně účastní, má zřízenou svoji agenturu. V České republice je jí Česká národní agentura mládež (ČNA), která je organizační složkou Národního Institutu dětí a mládeže MŠMT. ČNA má zároveň své pobočky v každém kraji. Posláním Národních agentur je šířit základní informace o programu a podpora při navazování partnerství. Zodpovídají také za výběr projektů podle kritérií, která stanoví Evropská komise, dále poskytují konzultace vedoucím projektů a organizují školicí akce. Pro zájemce o projekt jsou tedy prvotním zdrojem informací.

Komu je program Mládež vlastně určen? Na následujících řádcích uvádím skupiny, kterých se především týká:

- skupiny mladých lidí, které chtějí organizovat výměnné pobyty nebo realizovat místně zaměřenou vlastní iniciativu
- mladí lidé, kteří by se chtěli zapojit do Evropské dobrovolné služby
- bývalí dobrovolníci, kteří by rádi využili svých zkušeností

³ Seznam třetích zemí, které se mohou účastnit programu Mládež uvádím v příloze č. 2

- mládežnické organizace
- vedoucí mládežnických skupin
- dobrovolní pracovníci s mládeží
- vedoucí a organizátoři projektů orientovaných na práci s mládeží a neformální vzdělávání
- další neziskové organizace, sdružení nebo subjekty.

Cíle programu

Program Mládež nabízí mladým lidem v prvé řadě mobilitu a příležitost hrát aktivní roli při budování Evropy. Program, který je založen na neformálním vzdělávání, podporuje současně koncept celoživotního vzdělávání a rozvoje schopností a kvalifikace, které vedou k aktivnímu občanství. Program sleduje následující cíle:

- Umožňovat integraci mladých lidí do společnosti
- Pomáhat mladým lidem při získávání vědomostí, dovedností a kvalifikace při uvědomování si jejich hodnoty.
- Dát mladým lidem možnost svobodně vyjádřit svůj pocit solidarity a napomáhat boji proti rasismu a xenofobii.
- Zasazovat se o lepší pochopení rozdílů společné evropské kultury a dědictví, včetně základních hodnot, které se v Evropě sdílí.
- Napomáhat odstraňování jakékoli diskriminace a podporovat rovnoprávnost na všech společenských úrovních.
- Vnést do projektů evropský prvek, který bude mít pozitivní dopad na práci s mládeží na místní úrovni.

Evropská komise zároveň vidí klíčovou prioritu ve zpřístupnění mobility a aktivit mladým lidem s omezenými příležitostmi. Těmi se rozumí lidé se slabším kulturním, geografickým nebo socioekonomickým zázemím, nebo s různými typy postižení.

Kromě výše uvedených obecných cílů programu Mládež, které by měly předložené projekty splňovat, jsou každý rok vytyčovány priority. Ty se rozdělují na evropské, národní a

specifické. Specifické priority se týkají jednotlivých akcí. Seznam obecných a specifických priorit pro rok 2005 uvádím v příloze č. 3.

8.3.1. Struktura programu

- Akce č. 1 – Výměny mládeže
- Akce č. 2 – Evropská dobrovolná služba (EVS)
- Akce č. 3 – Iniciativy mládeže
- Akce č. 4 – Společné aktivity
- Akce č. 5 – Podpůrná opatření

8.3.1.1. Akce 1 - Výměny mládeže

Těchto aktivit se mohou zúčastnit formální či neformální skupiny mladých lidí ve věku 15 - 25 let. Celkový počet účastníků výměny je minimálně 16 a maximálně 60. Výměny mohou být jak dvoustranné, tak i vícestranné. Může se i jednat o mládežnická setkání. Výměny mládeže v rámci tohoto programu se však nemohou zaměřovat za festivaly mládeže, meziškolní výměny s odbornou tematikou, individuální turistiku, velké letní tábory, brigády, jazykové kurzy, workcamps, studijní cesty nebo umělecké turné. Přestože i tyto aktivity také přispívají k poznávání mladých lidí a jejich porozumění, nelze je finančně podpořit.

Hlavní cíle:

Hlavním cílem je vychovávat mladé lidi k toleranci, solidaritě a porozumění prostřednictvím interkulturního vzdělávání. Dále pak příprava mládeže na soužití ve sjednocené Evropě, podpora tvořivosti a podnikavosti mládeže a také zpřístupnění těchto aktivit zejména těm mladým lidem, kteří jsou zdravotně, sociálně, ekonomicky, geograficky či etnicky znevýhodněni.

Postup při vytváření projektu

Na počátku by měl být především zájem samotných mladých lidí uskutečnit mezinárodní výměnu na nějaké konkrétní téma. Témata mohou být různá. Jde například o: sport, boj proti rasismu, životní prostředí, záchrana kulturní historické památky, tradice, mládežnická politika, média a komunikace, zdraví, informovanost o Evropě atd.

K tomu, aby mohla být výměna uskutečněna, je potřeba najít partnera. Pominu-li vzájemnou domluvu partnerů, potom existují některé další možnosti:

- Národní agentury programu pořádají kontaktní semináře, kde se mohou jednotliví partneři domluvit na společném projektu.
- Možnost vyplnění formuláře a následné zaslání do ČNA a agentury Eurodesk. (Eurodesk je Evropská informační síť pro mládež, která má své partnery ve 26ti evropských zemích programu a pomáhá nalézt partnery pro Výměny mládeže).
- Stránka www.youthforeurope.org, je stránka speciálně věnovaná Výměnám mládeže. Je zde možné si prohlédnout databázi partnerů a rovnou najít a oslovit partnera, nebo zaregistrovat svůj projekt a zpřístupnit jej pro ostatní či využít fórum k otázkám, námětům či námitkám.
- V rámci Akce 5 programu Mládež – Podpůrná opatření, je také možnost pomoci při navazování kontaktů s partnery a přípravou projektů.

Skupina by měla mít vedoucího, který se dorozumí cizím jazykem, který převezme odpovědnost za projekt a bude zastupovat skupinu. Může se jím stát kdokoliv starší 18 let. Vedoucím skupiny však může být i pracovník s mládeží, profesionální nebo dobrovolný, který již má zkušenosti s výměnami mládeže.

Poté už je možno začít s plánováním akce. Je důležité, že jde o týmovou práci a měli by se všichni, nejenom vedoucí, ale hlavně účastníci aktivně podílet na přípravě. Dále je pak třeba zpracovat projekt a doručit žádost o grant do ČNA, a to do příslušné uzávěrky.

Samotná výměna by měla být začátkem dlouhodobějších přátelských kontaktů a spolupráce mezi mladými lidmi z evropských zemí. Proto jsou vítány reciproční projekty, které navazují na výměny minulé. V průběhu akcí mohou vzniknout i zajímavé praktické výsledky, např. videozáznam, časopis, výstava, studie, živé představení, televizní nebo rozhlasové vysílání, apod., které mohou být inspirací pro další tvůrce projektů.

Po skončení samotné akce je důležité vyhodnocení celého projektu, zda-li byly splněny všechny cíle, problémy kterým bylo nutno čelit, případné návrhy další spolupráce, vzniklé produkty (videokazety, časopisy, novinové články, různé výrobky, atd.).

Přehled financování uvádím v příloze č. 4.

8.3.1.2. Akce 2 - Evropská dobrovolná služba (EDS)

V rámci této akce mohou mladí lidé ve věku 18 až 25 let strávit tři týdny až 12 měsíců v zahraničí jako dobrovolní pracovníci, kteří pomáhají při projektech místního charakteru v rozmanitých oblastech jako například: sociální a zdravotní péče, ochrana životního prostředí, umění a kultura, nové technologie, sport, volný čas, práce s dětmi a mládeží nebo informace pro mládež. Jde o neplacenou, neziskovou činnost, přinášející prospěch místní komunitě.

Hlavní cíle

Cíle Evropské dobrovolné služby jsou postaveny na třech základních principech:

- Poskytnout mladým lidem příležitost k neformálnímu interkulturnímu učení, podpořit jejich sociální integraci a aktivní účast na veřejném životě, zvýšit jejich zaměstnatelnost a dát jim šanci vyjádřit solidaritu s lidmi v zahraničí.
- Přispět k rozvoji místních komunit.
- Umožnit vznik nových partnerství a výměny zkušeností a osvědčených postupů mezi partnery.

Postup při vytváření projektu

Do EDS se zapojují 3 strany. Je to dobrovolník, vysílající organizace a hostitelská organizace.

Dobrovolníkem se může stát, jak již bylo řečeno, každý mladý člověk ve věku 18 – 25 let (v odůvodněných případech může být mladým lidem s omezenými příležitostmi v době počátku jejich dobrovolné služby 26 let). Chce-li se stát mladý člověk dobrovolníkem je třeba nalézt organizaci, která by ho vyslala. Databázi vysílacích organizací lze nalézt například na stránkách Národní agentury. Vysílací organizace buď nabídne dobrovolníkovi hostitelský

projekt, nebo si ho může dobrovolník najít sám, například na oficiálních stránkách EU. Pakliže se dobrovolník dohodne s Hostitelskou organizací na uskutečnění projektu, oznámí to své vysílající organizaci. Ta za něj podá žádost o vyslání na dobrovolnou službu České národní agentuře. Po skončení projektu EVS musí dobrovolník vyplnit závěrečnou zprávu. Při svém návratu nebo po skončení projektu EVS musí dobrovolník opět kontaktovat vysílající organizaci a informovat o ukončení dobrovolné služby.

Vysílající organizace je nestátní organizace, asociace, místní úřad, nezisková organizace se vztahem k místním občanským iniciativám. Konkrétně např. občanské sdružení pracující s mládeží, informační centrum mládeže, komunitní centrum, kulturní a vzdělávací zařízení, zařízení sociální péče, národní park, církev, škola, apod. Tato organizace odpovídá za výběr a přípravu dobrovolníka, kontakt s dobrovolníkem a hostitelskou organizací během jeho pobytu v cizině a veškeré následné aktivity po návratu dobrovolníka domů.

Hostitelská organizace je v podstatě tentýž typ organizace jako jsou organizace vysílající. Odpovídá za vhodné pracovní uplatnění dobrovolníka, jeho školení, jazykové vzdělávání, ubytování, stravování, vyplácení kapesného, odpovídající sociální a kulturní vyžití. Poskytuje všemožnou osobní podporu dobrovolníkovi, určuje jeho osobního poradce a vedoucího projektu. Hostitelskou organizací oprávněnou přijímat dobrovolníky a podávat za tím účelem žádost o grant u své národní agentury se organizace stává až po zařazení do centrální databáze Evropské komise.

Přehled financování uvádím v příloze č. 5.

8.3.1.3. Akce 3 - Iniciativy mládeže

Iniciativy mládeže jsou projekty místního, regionálního, národního i evropského rozsahu, pomocí nichž mladí lidé mohou realizovat svůj nápad. Evropská komise chce touto akcí podporovat aktivní účast mladých lidí na veřejném životě.

Skupinová iniciativa by měla trvat tři měsíce až 1 rok. Žádost může být podána skupinou mladých lidí s trvalým pobytem v jedné ze zemí zapojených do programu ve věku 15 – 25 let. Skupinu by měli tvořit nejméně čtyři lidé, z nichž jeden převezme zodpovědnost za předložení žádosti a podpis smlouvy.

Všeobecné nároky na projekt by měly být následující. Projekt by měl vybočovat z běžných každodenních aktivit, měl by mít vztah na místní komunitu a měl by se zabývat

něčím novým, co dosud v komunitě nebo organizaci není známé nebo obvyklé. Projekt by měl mít potenciál pro navázání kontaktů s podobně smýšlejícími skupinami v rámci Evropy. Jako aktivity, které nelze uznat za iniciativy mládeže v rámci tohoto programu jsou například pracovní tábory, školení, rekvalifikační kurzy apod.

Úspěšný žadatel o grant obdrží na realizace projektu maximální částku ve výši 10 000 EUR. Konkrétní výše závisí na daných prioritách.

V rámci akce 3 se vyčleňuje iniciativa zvaná Budoucí kapitál. Tato aktivita umožňuje bývalým účastníkům EDS předávat zkušenosti a dovednosti nabyté v průběhu své dobrovolné služby. Tato akce podporuje profesionální a osobní rozvoj bývalých dobrovolníků. Podporu je možno poskytnout následujícím druhům projektů.

- Zahájení profesionální činnosti absolventů EDS v neziskovém nebo ziskovém sektoru.
- Jednorázové projekty – např. vytvoření určitého produktu.
- Projekty osobního rozvoje – bývalý dobrovolník absolvuje formální nebo neformální odbornou přípravu s cílem získat oficiální osvědčení dovedností, které nabyl během EDS.

Projekt je financován maximálně jeden rok a podle priority mu může být poskytnuta částka až 5000 EUR.

Hlavní cíle

Záměrem této akce je dát mladým lidem možnost rozvinout a vyjádřit vlastní tvořivost a iniciativu, a tím prospět místní komunitě a posilovat vědomí společné evropské kultury a dědictví (tzv. evropská dimenze). Skupinová iniciativa může zahrnovat také pracovní cesty na místní, regionální nebo národní úrovni. Dalším cílem je poskytnout bývalým dobrovolníkům EVS konkrétní příležitost prakticky využít své zkušenosti a dovednosti získané během dobrovolné služby.

Postup při vytváření projektu

Poté, co je ve skupině prodiskutován nápad, odešle se žádost národní agentuře země, kde se projekt uskuteční. Národní agentury mají poradce, kteří žadateli pomůžou se zpracováním projektu nebo je mohou odkázat na jiné kompetentní osoby.

Pokud si po skončení Skupinové iniciativy na místní, regionální či národní úrovni přeje skupina pokračovat v práci, může přizvat k projektu partnery z ostatních zemí programu. V tom případě se jí nabízí možnost financování Projektů mezinárodní spolupráce. Podpůrná opatření v rámci Akce 5 programu Mládež mohou napomoci lidem zapojených do těchto aktivit nalézt partnery pro tuto mezinárodní spolupráci.

8.3.1.4. Akce 4 – Společné aktivity

Cílem společných aktivit je prosazovat „Evropu vědomostí“. V praxi to znamená, že posilují společnou spolupráci s ostatními programy Evropské unie jako Socrates a Leonardo da Vinci. Tyto společné aktivity jsou zahrnuty do všech třech programů a jsou jakýmsi spojením, které přesahuje rámec jednotlivých programů. V roce 2005 ani 2006 nebyly a nejsou vyhlášeny žádné výzvy na projekty této akce.

8.3.1.5. Akce 5 – Podpůrná opatření

Podpůrná opatření mají pomáhat všem lidem a organizacím zapojeným do práce s mládeží školicích aktivit, při rozvoji mezinárodní spolupráce a při přípravě projektů a iniciativ realizovaných v rámci programu MLÁDEŽ. Důležitým cílem podpůrných opatření je také zajištění informovanosti mládeže o programu a obecně o neformálně - vzdělávacích aktivitách. Podpůrná opatření jsou určena pro tyto skupiny:

- pracovníci s mládeží
- vedoucí mládežnických skupin
- skupiny mládeže, organizující projekty
- organizace vyvíjející činnost v oblasti neformálního vzdělávání
- vedoucí projektů
- školitelé
- mentoři dobrovolníků
- podpůrný personál

Podpůrnými opatřeními je následujících devět druhů činností: praktické stáže, studijní pobyty, semináře, ověřovací návštěvy, školicí kurzy, informovanost mládeže, nadnárodní partnerství a sítě, vytváření kapacit a podpora inovace.

Podpůrná opatření slouží k rozvoji zahraniční spolupráce, proto je možné projekt uspořádat pouze ve spolupráci se zahraničními partnery. Pravidlem u projektů akce 5 je podmínka účasti minimálně 4 partnerů z různých zemí.

Hlavní cíle:

Cílem podpůrných opatření, jak již vychází z názvu, je napomáhat rozvíjení tří hlavních Akcí programu Mládež – Akci 1,2 a 3, dále se zaměřuje tato aktivita na propagaci a spolupráci mezi organizacemi ze zemí programu.

Protože se tato aktivita netýká bezprostředně mládeže, ale spíše pracovníků s mládeží nebudu ji dále popisovat.

V rámci těchto akcí je možno vytvořit projekt tzv. přeshraniční spolupráce (Cross Border Co-operation, CBC). Cílem je zlepšení mezinárodních kontaktů a společných aktivit mladých lidí žijících v pohraničí. Za tímto účelem jsou vyčleněny zvláštní finanční prostředky určené pro projekty jenž mají jasné znaky přeshraniční spolupráce a aktivity probíhající v příhraničním regionu. V České republice mohou být uznány projekty s kterýmkoliv příhraničním regionem sousedních států (Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko).

8.3.2. Statistika za minulá období

V následující tabulce je uvedena souhrnná statistiku za minulé roky, tzn. dohromady za všechny čtyři akce uskutečňované tímto programem.

Tab. 7: Počty projektů a finanční granty (v Kč) za Program Mládež v ČR za období 2002 – 2004

Rok	Počet podaných projektů	Počet schvál. projektů	Poměr v %	Finanční grant celkově	z toho MŠMT
2002	338	214	63	30 975 840	10 192 945
2003	404	216	53	32 373 362	5 545 366
2004	494	291	59	59 616 416	

Zdroj: Národní agentura Mládež

Ze stručného přehledu lze vypožorovat, že počty podaných projektů se každoročně zvyšují, stejně tak se navyšuje i finanční podpora, která měla skokový charakter v roce přístupu České republiky do Evropské unie. Schválených projektů bývá každoročně více jak polovina, téměř 60 %. Jelikož došlo v roce 2004 ke značnému navýšení finančních prostředků z EU, byla zrušena možnost dofinancování projektů z prostředků MŠMT.

8.3.3. Analýza projektů z roku 2005

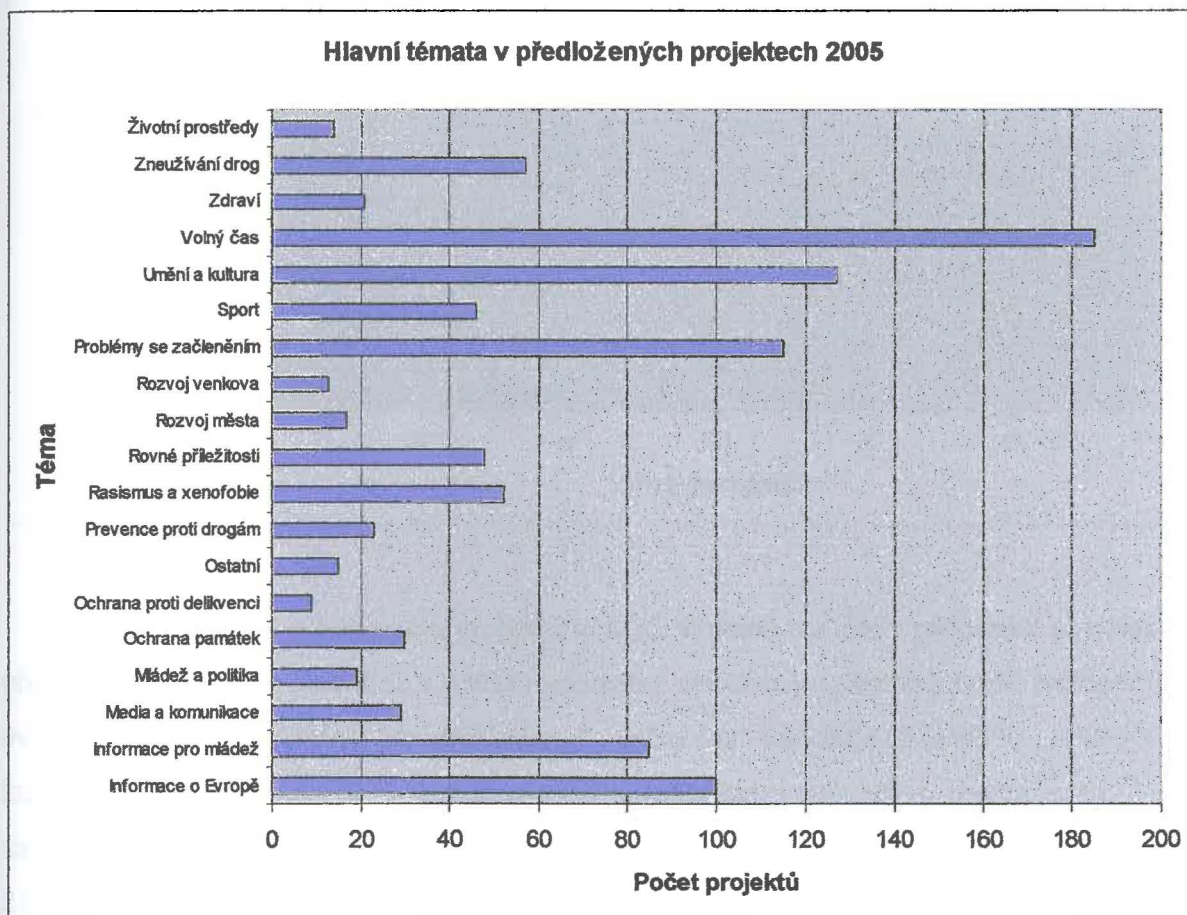
Tématické zaměření projektů

Při analýze projektů z roku 2005, kterou jsem v České národní agentuře Mládež prováděl, jsem se v první řadě zaměřil na hlavní téma, kterého se jednotlivé projekty týkaly. Chtěl jsem tím mimo jiné zjistit, jaký podíl na veškerých projektech mají ty, které se týkají sportu a volného času. Podle statistik bylo předmětem schvalovacího řízení celkem 560 projektů za všechny čtyři akce. Analyzoval jsem většinu z nich, přesto se mi některé nepodařilo ve fyzické podobě dohledat, ale ve skutečnosti šlo v celkovém vzorku o zanedbatelné množství. Témata projektů jsem rozdělil do 18 skupin, podle toho, jak bylo uvedeno v žádostech. Tato témata tedy korespondovala s tím, co musel každý žadatel při vyplňování formuláře zadat. Protože se většina projektů v rámci programu Mládež nesoustředí pouze na jednu oblast, je vedoucím projektů dovoleno zvolit více než jedno téma, respektive jsou doporučeny dvě. Z toho plyne, že celkový součet témat překračuje číslo 560, protože se jedná o tzv. kumulativní součet. Témata tedy byla následující:

Informace pro mládež, Informace o Evropě, Média a komunikace, Ochrana památek, Rasismus a xenofobie, Rovné příležitosti, Rozvoj města, Sociální vyčlenění, Sport, Umění a kultura, Volný čas, Zdraví, Zneužívání drog, Životní prostředí, Ochrana památek, Rozvoj venkova, Mládež a politika, Ochrana proti delikvenci, Prevence proti drogám a Ostatní, která se nedala zařadit mezi žádné z nabízených.

Nejvíce se v projektech objevovalo téma „volný čas“, celkově 185-krát, což je ve 36 % všech projektů. Dalším hojně uváděným tématem bylo „umění a kultura“ (127-krát, 25 %), na třetím místě bylo téma „problémy se začleněním do společnosti“ (115-krát, 22%), které souvisí s vysokou prioritou aktivit pro mladé lidi s omezenými příležitostmi. „Sport“ se 46 záznamy jako hlavní téma měl podíl devíti procent. Kompletní graf s četnostmi všech témat uvádím zde.

Graf 1: Hlavní témata v předkládaných projektech v roce 2005

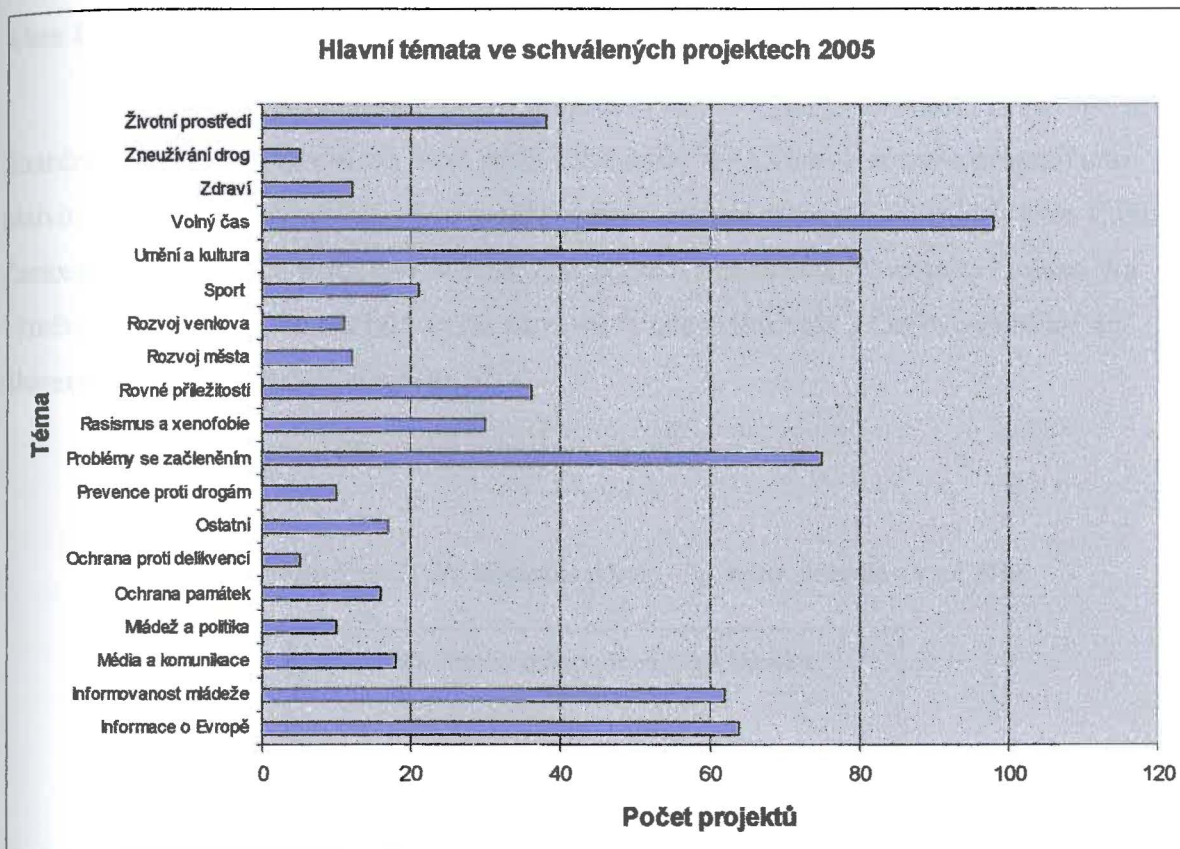

Tato charakteristika hovoří však o všech projektech, tedy o schválených i neschválených. V roce 2005 bylo schváleno za všechny akce 375 projektů, což je při počtu podaných projektů 560 úspěšnost 67 %.

V následujícím grafu tedy ukážu, která témata byla nejčastěji ve schválených projektech zmiňována.

Graf 2: Hlavní témata ve schválených projektech v roce 2005

Poměr témat u schválených projektů se nijak výrazně nemění v porovnání s celkově předloženými projekty, jedná se o rozdíl maximálně několika procentních bodů. Nejčastější uvedené téma u schválených projektů byl opět „volný čas“ 98-krát, což je 30 %, „umění a kultura“ v 89 projektech (25 %) a třetí nejvyšší počet zaznamenalo téma „problémy se začleněním do společnosti“ (75-krát, 23 %). Sport byl hlavním tématem u přijatých projektů v 21 případech, což je přibližně 7 %.

Nyní se zaměřím na statistiku za jednotlivé akce. Bohužel poslední podrobnější statistika je k dispozici jen za kalendářní rok 2002, proto budu porovnávat s tímto obdobím. Toto je nedostatek v ČNA, kdy nebyla průběžně vytvářena podrobnější statistika za minulá

období. S cílem takovouto statistiku vytvořit jsem nastupoval na stáž. Z důvodu omezeného trvání této stáže se mi to podařilo jen za rok 2005.

Předem upozorňuji, že všechna čísla jsou zjišťována z projektů, které byly schváleny, ale nemusely být realizovány, anebo se uskutečnily s jinými než výchozími podmínkami. Přesto jsem byl po dotazech pracovníků ČNA ujištěn, že údaje se mění pouze v nepatrné míře, proto by měly být objektivní.

Akce 1 – Výměny mládeže

V roce 2005 bylo předloženo 184 projektů v rámci Výměny mládeže, z toho bylo finančně podpořeno 118 (64 %). Rok 2002 152/98 (64 %). Celkově se mělo účastnit této aktivity cca 3200 mladých lidí a 620 tvořili vedoucí, přitom v roce 2002 to bylo přes 1300. Zastoupení mužů a žen bylo rovnoměrné, což je jeden z požadavků Evropské komise. Na výměnách se účastnili mladí lidé ze 36 zemí. 40 % účastníků bylo z České republiky, ze Slovenska 9 % a mládež z Německa 8 %.

Věkovou strukturu účastníků zobrazuje následující graf.

Graf 3: Věková struktura účastníků Akce 1 – Výměny mládeže v roce 2005

Nejčastějším tématem u schválených žádostí bylo „umění a kultura“ (36), následované „informacemi o Evropě“ (29) a „volným časem“ (28), „sport“ byl zastoupen jedenáctkrát. V roce 2002 bylo pořadí následující: „umění a kultura, protidrogová prevence a volný čas.“

Výběr témat do jisté míry závisí na prioritách, které jsou vyhlašovány na každý rok. Priority na rok 2005 jsou uvedeny v příloze 2.

Průměrně trvání jedné výměny bylo 9 dní.

Celkový finanční grant činil 39 402 944 Kč, což je průměr na jeden projekt 330 000 Kč!

V roce 2002 bylo vydáno na tuto akci 9 377 888 Kč, tj. průměrně přes 100 tis. na jeden projekt. Je tedy vidět, že celkový grant se na tuto akci zvýšil od roku 2002 čtyřnásobně a průměrná částka na jeden projekt více jak třikrát.

Vliv na mládež

Výměny znamenají pro mladé lidi obrovskou mezikulturní a jazykovou zkušenost, kterou by jinak získávali velmi obtížně. Důvody jsou buď nedostatečné kontakty nebo nedostatek financí. Mnoho mladých lidí oceňuje fakt, že projekty jsou založeny na mobilitách

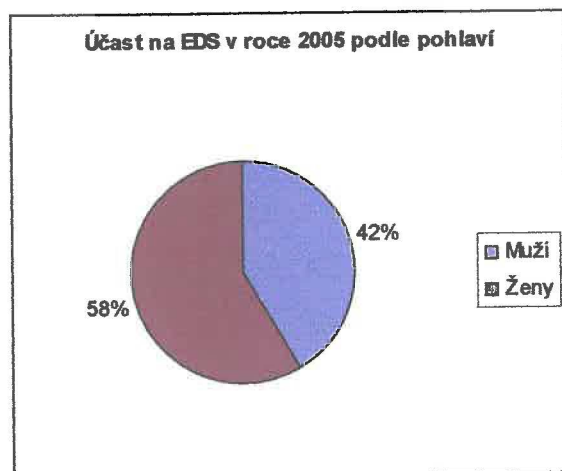
Zkušenosti z výměn znamenají velký vliv na budoucí život mladých lidí. Jsou konfrontovány se stejně starými lidmi z jiného sociálně-kulturního prostředí a jsou nuceny s nimi spolupracovat na společném projektu. To jim umožňuje pochopit pluralitní charakter Evropy a stávají se tím víc tolerantní vůči jiným kulturám a upevňují vztah ke kultuře vlastní. Výměny mládeže jsou pro jejich účastníky také velmi důležitým zdrojem pro praktické informace o Evropě, jejich institucích a životě v evropských zemích.

Akce 2 - Evropská dobrovolná služba

V roce 2005 předložily organizace Národní agentuře 151 projektů na dobrovolnou službu mládeže, z toho bylo 144 schváleno. Téměř 60 % projektů mělo vysílající charakter, tzn. že mladí lidé z Česka vycestovali mimo republiku na 6-12 měsíců do partnerských organizací. Nejčastější zemí, kam mířili čeští dobrovolníci bylo Německo, Velká Británie a Francie. V roce 2002 bylo schváleno 89 z 97 projektů a vysílací charakter mělo 63 % projektů. Mluvím-li v tomto případě o projektech, pak je třeba si pod tím představit počet dobrovolníků z řad mládeže. Z těchto čísel, kdy je schváleno více než 90 % žádostí, je vidět, že realizace EDS má vysokou prioritu. Poměr žen a mužů účastnících se dobrovolné služby ukazuje následující graf.

Graf 4: Poměr žen a mužů na EDS v roce 2005

V roce 2002 se účastnilo dobrovolné služby 75 % žen, z toho je vidět, že se poměr postupně vyrovnává, přestože podíl žen stále převyšuje.

Nejčastějším tématem, na které byla dobrovolná služba zaměřena, se staly „problémy se začleněním do společnosti“ (43-krát), „volný čas“ 32-krát a „informovanost mládeže“ 28-krát. Sport, jako hlavní téma, se u schválených žádostí objevil 4-krát.

Průměrná doba strávená dobrovolníkem v zahraničí byla téměř 10 měsíců.

Celková finanční dotace na EDS činila za rok 10 632 990 Kč, oproti 5 232 339 Kč v roce 2002. Průměrně byl jeden projekt dotován částkou přibližně 74 000 Kč.

Vliv na mládež

Evropská dobrovolná služba je čím dál tím více uznávána na trhu práce jako adekvátní zkušenost získaná z neziskového sektoru a současně spojovaná s jazykovou kvalifikací.

Nejčastěji zmiňovaný přínos pro mládež je poznání nové kultury, kontakt s rozdílnými mentalitami a vytváření mezinárodních osobních vazeb a přátelství. Toto vše je nejlepší základ pro vytvoření pluralitní evropské společnosti. Sami mladí lidé se stávají více nezávislími a sebevědomými, zatímco pracují na společném projektu. Hodnocen je také pozitivní vliv přijíždějících dobrovolníků na místní komunitu.

Akce 3 - Iniciativy mládeže

V roce 2005 bylo přijato 170 žádostí na projekt iniciativ mládeže. Podpořeno bylo „pouze“ 73, což je 42 %. Ve srovnání s ostatními akcemi je to podstatně méně, protože iniciativy mládeže nejsou hlavní prioritou Evropské komise a je na ně tudíž alokováno méně finančních prostředků. Hlavní téma bylo nejčastěji „volný čas“ (22 %), „umění a kultura“ (15 %) a problémy se „začleněním do společnosti“ (12 %). Sport byl zmíněn v 6 % schválených žádostí. V 57 % projektů byla iniciativa s mezinárodním partnerem, nejčastěji z Německa a Polska. V roce 2002 se rozhodovalo o 78 projektech a 24 jich bylo přijato, tj. 31 %.

Do projektů iniciativ mládeže se celkově zapojilo přes 2400 mladých lidí, z nichž bylo 51 % žen. V roce 2002 se celkově zapojilo 445 mladých lidí, z nichž bylo 54 % žen. Českých účastníků v těchto iniciativách byla většina, 79 %.

Věkové rozložení účastníků zachycuje tento graf.

Graf 5: Věková struktura Iniciativ mládeže v roce 2005

Národní agentura podpořila v rámci Akce 3 projekty v celkové hodnotě 10 874 816 Kč (v roce 2002 to bylo 2 920 032 Kč), tj. průměrně cca 185 000 Kč na jeden projekt.

Vliv na mládež

Tyto iniciativy mají podstatný motivační vliv na mladé lidi, kteří tím dostávají možnost porozumět jejich významné roli na evropské úrovni a zároveň se naučit zodpovědnosti v souvislosti s obdrženým grantem.

Všechny aktivity v oblasti iniciativ mládeže jsou založeny na tom, že mladí lidé stráví svůj volný čas pozitivním způsobem a tím sníží riziko nevhodného nebo sociálně patologického chování. Velká část podporovaných projektů přímo pracuje se skupinami, které můžou vykazovat takového chování, jako jsou Romové nebo děti z dětských domovů.

Akce 5 – Podpůrná opatření

Projekty za tuto akci jsem zpracovával též, protože však cílovou skupinou jsou pracovníci s mládeží (někdy i stejná věková skupina jako mladí lidé), nebudu uvádět podrobnější analýzu a zmíním pouze výsledná čísla.

Předloženo bylo celkově 55 žádostí o grant, z nichž se podpořilo 40, tj. 73 procent. V roce 2002 byl poměr 29/21 a celkový grant na všechny přijaté projekty byl udělen ve výši 8 625 312 Kč (3 341 048 Kč v roce 2002).

Shrnutí

Shrnu-li tedy výsledky za rok 2005, potom jen zopakuji, že bylo přijato 560 projektů za všechny čtyři akce, schváleno bylo 375, tj. 67 procent. Na projektech výměny mládeže, evropské dobrovolné služby a iniciativy mládeže se mělo zúčastnit přes 5300 mladých lidí, 60 procent z toho Češi. V rámci všech akcí se uskutečnilo 28 projektů přeshraniční spolupráce (ze 43 došlých). Na projektovou činnost bylo v roce 2005 použito rekordních 69 536 062 Kč. V roce 2005 tak došlo k dalšímu navýšení finančních prostředků (o 17 % ve srovnání s rokem 2004). Zároveň došlo ke 13ti procentnímu nárůstu množství předložených projektů a především ke značnému zvýšení kvality projektů. V roce 2005 bylo podpořeno o 28 % více projektů než v roce předešlém. V počtu předložených projektů byly nejvíce zastoupeny následující kraje: Praha, Moravskoslezský, Olomoucký, Liberecký, Jihomoravský, Vysočina a Jihočeský.

8.3.4. Výběrové řízení

Hlavním úkolem Výběrové komise je výběr projektů jednotlivých decentralizovaných akcí programu Mládež. Výběrové řízení se koná 5-krát ročně (u centralizovaných projektů, kdy se o výběru rozhoduje na evropské úrovni 3-krát ročně). Toto řízení je dvoukolové. V prvním kole, které se uskuteční maximálně do 5ti týdnů po uzávěrce pro podávání

projektů, vybírá formálně i obsahově odpovídající projekty Výběrová komise, která je složena z 8 členů. V současné době to jsou: zástupce MŠMT, zástupce ČRD, zástupce samosprávných celků, zástupce DDM, zástupce organizované mládeže, zástupce neorganizované mládeže, vedoucí ČNA. Ve druhém kole vybrané projekty schvaluje Řídící výbor programu Mládež. Jednání Řídícího výboru jsou časově situována tak, aby mezi jednáním Výběrové komise a Řídícího výboru neuplynulo víc než 14 dnů. Předsedou Řídícího výboru Programu je ředitel odboru pro mládež MŠMT.

Kromě formálních požadavků se hodnotí i obsahová kritéria, kterých je celkem 19. Úspěšná žádost by měla vyhovovat co nejvíce kritériím a podle mého názoru vytvoření takto komplexně pojatého projektu je poměrně obtížným úkolem. Vzor hodnotící tabulky uvádím v příloze 6.

Analýzou výsledků výběrového řízení a konzultacemi s pracovníky agentury jsem zjišťoval nejčastější příčiny, které vedly k zamítnutí žádostí o grant. Nejčastějším zjištěným zdůvodněním pro zamítnutí žádosti bývá věta, že „projekt nesplňuje minimální bodová kritéria“. Jestliže není toto zdůvodnění doplněno něčím jiným, potom nebyly v projektu shledány závažné nedostatky, ovšem projekt byl kvalitativně horší než ostatní a z důvodů omezených finančních prostředků nemohl být schválen. V této souvislosti bych zmínil ten fakt, že ČNA vyplatila formou grantů ve smluvním období na rok 2005 90% alokovaných finančních prostředků od Evropské komise. Nedočerpané prostředky představovaly finance na Evropskou dobrovolnou službu a na projekty příhraniční spolupráce, kde nebylo předloženo dostatečné množství kvalitních projektů. To znamená, že přidělené prostředky nebývají za každou cenu vyčerpány.

Stává se však i to, že projekt kvalitní je, ale s ohledem na priority daného roku dostanou přednost projekty ostatní.

Dalším velmi často uváděným zdůvodněním byl „formální nedostatek“ žádosti. Formální nedostatky jsou různé, jako příklad mohu uvést následující zmiňované: nevyvážený počet účastníků z různých zemí, špatně uvedené datum začátku projektu, špatná finanční rozvaha, nedostatečně zpracovaný projekt, obsahově neslučující se projekt s pravidly programu Mládež, skutečnost, že žadatelem byla škola nebo chybějící zahraniční partner, přestože se jednalo o akci pět, kde je povinnost spolupráce s partnerem ze zahraničí, chybějící popsání prospěchu pro mládež, nedostatečný popis cílů, kterých chce projekt dosáhnout atd. U dobrovolné služby se toto stává zřídka, přesto se ale objevil tento případ, kdy důvod

zamítnutí byl věkový limit. Tady jen zopakují, že dobrovolná služba je určena pro mládež ve věku 18 – 25 (popř. 26) let.

Většina těchto důvodů plyne z nedostatečné informovanosti při přípravě a tvorbě projektu a také z chybějící komunikace s agenturou. Na některé nedostatky se dá přijít pouhým pečlivým prostudováním uživatelské příručky pro zájemce o grant. Agentura zároveň pořádá několikrát ročně školení zaměřené jak na prvožadatele o grant, kdy vedoucí projektů nebo pracovníci s mládeží mají možnost využít odborných rad při sestavování projektů, tak i školení na zvyšování kvalitativní úrovně projektů pro zkušenější žadatele. Obecně mají projekty prvožadatelů větší prioritu, i když obsahují některé formální nedostatky.

Velmi častým udávaným zdůvodněním dále bylo, že se nejedná o iniciativu mládeže. V tomto případě jde o to, že mladí by měli být aktivní, hybnou silou projektu. Důvodem bylo i to, že projekt byl nedostatečně inovativní, což ve stručnosti znamená, že se nejednalo o nový přínos pro mládež.

Projekty bývají také zamítnuty u organizací z důvodu nevyúčtování předchozí aktivity. To je jedno z pravidel, že stejná organizace může žádat o nový projekt tehdy, jestliže splnila všechny náležitosti týkající se minulých projektů.

Výše grantu, na jeden projekt je limitovaná. Projekty musí být kryty i z jiných zdrojů. Jedním z dalších důvodů zamítnutí žádosti byly právě vysoké finanční požadavky žadatele nebo to, že nebyl schopen prokázat z jakých jiných zdrojů budou aktivity financovány. Finanční rozvaha projektu je velmi důležitá, jestliže je nedostatečně a nejasně zpracovaná, pak se stává, že je projekt také zamítnut.

V několika případech se stalo, že partnerské organizaci nebo účastníci na poslední chvíli z různých důvodů odmítnou. To je samozřejmě také důvodem pro neuskutečnění projektu. Ale v tomto případě se spíše jedná o zrušení než o zamítnutí.

Závěrem bych shrnul, že projekty, které měly nový inovativní prvek, který odpovídal filozofii, cílům a prioritám programu Mládež a byly vhodně a kvalitně zpracované, potom takovéto projekty byly ve valné většině schváleny.

8.3.5. Budoucnost vzdělávacích programů EU zaměřených na mládež

Evropská komise přijala v roce 2005 návrhy programů, které mají nahradit současné programy po jejich skončení v roce 2006. Tyto nahrazující programy v období 2007 - 2013

jsou krokem k dosažení cílů lisabonské dohody, podle níž se má z Evropy do roku 2010 stát nejkonkurenceschopnější vědomostní prostor světa. Jejich struktura bude následující:

Akční program integrovaný do oblasti vzdělávání a celoživotního učení:

Nový program má na období sedmi let rozpočet ve výši 13,6 miliardy EUR. Program bude zahrnovat čtyři dílčí programy zaměřené na školní vzdělávání (Comenius), vyšší vzdělávání (Erasmus), odborné vzdělávání (Leonardo Da Vinci) a vzdělávání dospělých (Grundtvig).

Stanoveny jsou následující cíle:

- alespoň jeden z 20 žáků v EU by se měl zúčastnit programu Comenius
- do roku 2011 by se měly do programu Erasmus od okamžiku jeho zahájení zapojit 3 miliony studentů
- v roce 2013 by mělo být každoročně v rámci programu Leonardo Da Vinci realizováno 150 000 stáží ve firmách

Mládež v akci - „Youth in action“:

Tento program, disponující rozpočtem 915 milionů EUR, silně decentralizovaný a z provozního hlediska jednodušší než program předcházející, bude určen mladým lidem ve věku od 13 do 30 let z členských států a třetích zemí, zejména ze zemí v rámci politiky nového sousedství. „Youth in action“ bude spojovat řadu různých akcí, jako jsou výměny mládeže (cíl: 35 000 projektů do roku 2013), „Evropská dobrovolnická služba“ (cíl: 10 000 dobrovolníků/rok) a program „Youth for the world“ (Mládež světu) zaměřený na rozvojové projekty ve třetích zemích.

9. Diskuse

Termín mládež, již svojí podstatou, je spojován se vzděláváním. Ovšem nejedná se pouze o to klasické formální, tedy převážně školní, ale zároveň i o vzdělávání neformální (mimoškolní, volnočasové), které je v poslední době stále více stavěno do popředí a je mu přikládána vysoká hodnota. Nezastupitelnou hodnotu při vstupu mladých lidí do pracovního procesu má vzdělávání odborné, které se již většinou týká mladých dospělých.

Evropská unie tyto tři formy vzdělávání podporuje prostřednictvím svých programů. Na počátku byly jednotlivé programy vyhlášovány samostatně a nezávisle na ostatních. Postupem času se však integrují do vyšších celků. Česká republika je do těchto programů zapojena od roku 1997 a v současné době, do roku 2006, probíhá jejich druhé období. Téměř veškeré projekty jsou posuzovány a schvalovány na národní úrovni. Evropská komise rozhoduje jen u těch, které přesahují rozhodovací pravomoc zúčastněných zemí.

Programy zaměřené na mládež a formální vzdělávání jsou Erasmus a Comenius

Část programu Comenius, který se zaměřuje na děti a mládež od mateřské školy až po vyšší odborné školy, je podle mého názoru vhodným nástrojem politiky vůči mladým lidem zapojených do školního vzdělávání. Vždyť kdy jindy než v dětství, popřípadě adolescenci by měli mladí lidé poznávat a utvářet si názory o Evropě, jiných národech, kulturách či hodnotách? Součástí programu je i jazykový projekt, který má pro mládež jednoznačný přínos v tom, že má mimo jiné příležitost zdokonalit si prakticky své jazykové znalosti. Zajímavým zjištěním byl počet zapojených studentů do tří druhů projektů v rámci tohoto programu.

Obliba programu mobility Erasmus, který je jednou z nejznámějších aktivit EU, každoročně roste, vždyť za celé období trvání vycestovalo na studijní pobyt z ČR do zahraničí více jak 13 000 mladých lidí. Kromě převážných pozitiv, který pobyt v zahraničí mladým lidem nabízí, se dá nalézt i negativum v podobě podílu nákladů studenta na pobyt v zahraničí, kdy grant všechny tyto náklady nepokrývá a v některých zemích se může jednat o poměrně vysokou částku.

Jelikož s programem Erasmus mám osobní zkušenost, mohu potvrdit obohacení, které přináší jeho účastníkům, a to zejména co se týká jazykové stránky, získání nových životních zkušeností, poznání jiného univerzitního prostředí, seznámením se se způsobem života v jiné zemi a odlišnými kulturami.

Program Leonardo da Vinci se svým zaměřením na odborné profesní vzdělávání je jedinečnou příležitostí pro mladé lidi, kteří chtějí uplatnit své teoretické znalosti nabyté v průběhu procesu formálního vzdělávání. Stejně jako program Erasmus je i Leonardo da Vinci založen na mobilitě. Několikatýdenní či několikaměsíční pobyt strávený v zahraničí, navíc na pracovní stáži, se může stát vstupenkou mladých lidí na trh práce. V současné době, kdy je nezaměstnanost, a především nezaměstnanost mladých absolventů, žhavým politickým tématem v mnoha evropských zemích, poskytuje tento program vhodný nástroj pro snížení rizika této nepříjemné životní situace. Počty účastníků z řad mladých lidí nebyly donedávna příliš vysoké, což se ale začíná v posledních letech měnit. Jedním z důvodů je také navýšení finančních alokací souvisejících s naším vstupem do EU.

Na mimoškolní aktivity je zaměřen program Mládež, jež vede mladé lidi k rozvoji jejich schopností a kvalifikace a tím k aktivnímu občanství. Jako jediný z programů je založen na neformálním vzdělávání. V rámci tohoto programu je možno realizovat projekty s velmi širokým výběrem témat. Mezi nejčastějšími tématy u realizovaných projektů byly v roce 2005 volnočasové aktivity. Může se však jednat i o sportovní aktivitu, ovšem vždy musí být sledován vyšší cíl, kterého je třeba dosáhnout. Takovými cíli mohou být například integrace mladých lidí do společnosti, boj proti rasismu, odstraňování diskriminace apod.

Tento program nabízí tři (resp. čtyři) různé akce, jejichž prostřednictvím se může mládež zapojit. Výměny mládeže a dobrovolná služba jsou zaměřeny výhradně na mezinárodní spolupráci. Iniciativy mládeže, kromě mezinárodní spolupráce podporují i aktivity na lokální, regionální či národní úrovni. Na tuto akci je však alokováno nejméně finančních prostředků v porovnání s ostatními. Projevuje se to v tom, že je schválena méně než polovina všech žádostí o grant. Opakem je dobrovolná služba, která má podle výsledků, v České republice vysokou prioritu. O největší počet podaných a schválených projektů a zároveň největší finanční alokaci se „zasloužila“ akce 1 – výměny mládeže. Účast na projektech mobility má mnoho vlivů na mládež. Mezi zásadní a téměř vždy přítomný je vliv kulturní, informační a jazykový.

10. Závěr

Především bych chtěl zmínit, že na toto či podobné téma se mi nepodařilo nalézt mnoho dostupné literatury, a proto většina zdrojů pochází z internetových stránek. Podle mně známých zdrojů nebyla napsána žádná diplomová práce, která by se zabývala podobnou tematikou, a tak nebylo možno na nic navazovat, proto také nelze zaručit, že problematika je zpracovaná komplexně. Oblast, kterou jsem se zabýval sice přímo nesouvisí se zaměřením fakulty a oboru, který studuji, nicméně Univerzita Karlova je zapojena do některých programů v mé práci jmenovaných a i já sám jsem se prostřednictvím FTVS jednoho z nich účastnil, a proto je podle mého názoru takovéto téma opodstatněné.

Na závěr této práce, která měla dva cíle, mohu konstatovat, že se mi je víceméně podařilo splnit. První cíl, ve kterém šlo o charakteristiku a analýzu programů EU zaměřených na mládež, se nejevil na první pohled příliš obtížný, avšak vyhledání a vyhodnocení relevantních informací trvalo delší dobu než jsem očekával. U programů jsem vybíral ty charakteristiky, které jsem považoval za stěžejní pro jejich stručné a výstižné posouzení. Tyto informace by bylo možné doplnit zahrnutím více programů, nejen těch, které podporuje EU nebo zjištěním a posouzením ukazatelů s jiným členským státem a komparací s Českou republikou nebo například zjištěním podrobnějšího vlivu na účastníky pomocí dotazníkového průzkumu. Podobných témat by se zajisté našla celá řada.

Druhým cílem byla analýza přijatých projektů za rok 2005 v rámci programu Mládež v České republice a nejčastější příčiny zamítnutí žádosti o grant. Doba zpracování veškerých projektů s následným vyhodnocením mi trvala přibližně 2 měsíce. Nedostatkem této analýzy byla skutečnost, že se jednalo o žádosti, nikoliv závěrečné zprávy z projektů. Ty by totiž věrohodněji vypovídaly o přesných údajích za jednotlivé projekty. Tyto závěrečné zprávy však docházejí do agentury během celého následného roku, z toho důvodu mi nebyly k dispozici. Zajímavé by určitě bylo srovnání skutečného stavu zjištěného z těchto závěrečných zpráv s tím, co bylo uvedeno v žádosti.

Podcílem bylo také zjistit nejčastější příčinu zamítnutí žádostí o grant. Tento cíl se mi podařilo splnit pouze částečně. Jednak jsem neměl k dispozici zdaleka všechna odůvodnění zamítnutí žádostí, a pak většina těchto zdůvodnění byla velmi stručná, proto se často nedal určit jasný důvod.

Jedna z otázek, kterou jsem si položil na začátku byla, jak složité je získat grant od Evropské unie v rámci programu Mládež. Po prostudování této problematiky jsem došel

k následujícímu názoru. Z hlediska pravděpodobnosti, kdy v programu Mládež jsou schvalovány žádosti s nadpoloviční úspěšností, by se mohlo zdát, že šance je poměrně velká. Na druhou stranu se kvalita projektů stále zvyšuje a nároky na ně jsou tedy čím dál tím vyšší. Administrativní procedura se mi zdá poměrně náročná a prvožadatele by mohla odradit a množství kritérií, které by měl projekt splňovat při výběrovém řízení klade na projekt také velké nároky. Přesto se domnívám, že v případě dobrého nápadu a jeho kvalitního zpracování je šance na získání finančních prostředků z EU poměrně velká.

Na úplný závěr bych chtěl říci, že jsem si díky této diplomové práci rozšířil své vědomosti o této problematice a její výsledky kromě toho, že poslouží ČNA Mládež při hodnocení programu za celé období, mohou být základem pro kohokoliv, kdo by chtěl získat informace o této oblasti.

11. Bibliografické zdroje

- 1) HOFFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.
- 2) *Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007*. Usnesení vlády České republiky, duben 2002.
- 3) *Bílá kniha Evropské komise, Nový podnět pro evropskou mládež*, 2001. Komise Evropských společenství. Přeloženo z anglického originálu COM(2001)681. MŠMT odbor pro mládež, Praha, 2002.
- 4) *Eurobarometr ČR 2002: závěrečná zpráva o názorech mládeže ČR ve věku 15-24 let na otázky mezinárodního výzkumu (1998-2002)*. Národní Institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. / [řešitel František Pelka]. Praha, 2002. ISBN 80-86033-90-2.
- 5) *Mládež v České republice 2003*. MŠMT, odbor mládež. Praha, 2003.
- 6) *Výroční zpráva 2004*. Institut dětí a mládeže MŠMT, Praha 2005, Dostupné z: <http://www.idm-msmt.cz/prilohy/o_nas/on_vz04.pdf>
- 7) Institut zájmového vzdělávání MŠMT [online]. URL: <<http://www.izv-horovice.cz>> [2006-04-13]
- 8) Česká rada dětí a mládeže [online]. URL: <<http://www.crdm.cz>> [2006-04-13]
- 9) Ministerstvo vnitra ČR [online]. URL: <http://www.mvcr.cz/odbor/moderniz/mezinaro/rada_evr.html#rada> [2006-03-18]
- 10) JANSSEN, Bernd. *In. Evropská unie od A do Z, Příručka evropské integrace: / Z něm. orig. přel. Marie Bednaříková, Alois Mikeščík .1. vyd. Praha: Karolinum, UK, 1997 ISBN 80-7184-413-6.*
- 11) Council of Europe [online]. URL: <http://www.coe.int/T/E/Cultural_Cooperation/Youth/7._About_us/Structures.asp#TopOfPage> [2006-03-20].
- 12) Youth forum [online]. URL: <<http://www.youthforum.org/en/home/welcome.html>> [2006-02-27].
- 13) FONTAINE, Pascal. *Evropa ve 12 lekcích*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2004. (Evropská dokumentace) ISBN 92-894-6790-8.
- 14) *Jak funguje Evropská unie: průvodce občana institucemi EU*. Úřad pro úřední tisky Evropských společenství-Lucemburk, 2004. (Evropská dokumentace). ISBN 92-894-6364-3.
- 15) European Parlament [online]. URL: <<http://www.europarl.eu.int/activities/expert/committees/presentation.do?committee=1246&language=EN>> [2006-02-20].

- 16) BRDEK, Miroslav, *Evropská vzdělávací politika : programy, principy a cíle*. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-86395-96-0.
- 17) The European Commission - Directorate-General for Education and Culture: [online]. URL: <http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/mission/index_en.html> [2003-05-27].
- 18) *Smlouva o založení Evropského společenství*. Evropská společenství. Dostupné z: URL: <http://www.evropska-unie.cz/cz/file_system/folder.asp?folder_id=4>
- 19) SCADPlus: JUGEND: Einleitung [online]. URL: <<http://europa.eu.int/scadplus/leg/de/cha/c11182.htm>> [2005-12-20].
- 20) *Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o řešení problémů mladých lidí v Evropě – provádění Evropského paktu pro mládež a podpora aktivního občanství, (2005/C 292/03)*. Evropská unie. Dostupné z: URL: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/cs/oj/2005/c_292/c_29220051124cs00050006.pdf>
- 21) Eurydice - Das Informationsnetz zum Bildungswesen in Europa [online]. URL: <<http://www.eurydice.org/Brochure/CS/FrameSet.htm>> [2006-02-27].
- 22) Evropský portál pro mládež [online]. URL: <http://europa.eu.int/youth/index.cfm?l_id=cs> [2006-02-27].
- 23) Ploteus (Portal on Learning Opportunities throughout the European Space) [online]. URL: <<http://europa.eu.int/ploteus/portal/home.jsp>> [2006-02-21].
- 24) European Union [online]. URL: <http://europa.eu.int/comm/sport/sport-and/youth/youth_overview_en.html> [2006-02-28]
- 25) *External evaluation of european year of sport 2004*. DG EAC, June 2005. Dostupné z: URL: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/evalreports/sport/2005/aees/aeesrep_en.pdf.
- 26) HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- 27) KOVÁŘ, Rudolf, BLAHUŠ, Petr. *Stručný úvod do metodologie*: Skriptum pro posl. fak. tělesné výchovy a sportu. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, 1973.

Ostatní zdroje :

Internet:

www.youth.cz

www.eurodesk.cz

www.eurodesk.org

web.socrates.cz

www.nvf.cz/leonardo

www.evropska-unie.cz

www.msmt.cz

Informační materiály programů Socrates, Leonardo da Vinci a Mládež .

12. Přílohy

Příloha 1: Podrobná tabulka počtu projektů schválených v rámci programu Comenius

Příloha 2: Seznam třetích zemí, které se mohou účastnit programu Mládež

Příloha 3: Seznam obecných a specifických priorit pro rok 2005

Příloha 4: Přehled financování Akce 1 – Výměny mládeže

Příloha 5: Přehled financování Akce 2 – Dobrovolná služba

Příloha 6: Hodnotící tabulka pro výběrové řízení programu Mládež

Příloha 1: Podrobná tabulka počtu projektů schválených v rámci programu Comenius 1

Výběrové kolo	Počet podaných projektů			Počet schválených projektů		
	SP	LP	SDP	SP	LP	SDP
2001	287	27	20	209	13	11
2002	256	37	38	188	22	26
2003	283	44	56	166	19	37
2004	297	40	60	219	22	48
2005	335	46	51	242	30	43
2006	348	62	51	x	x	x

Výběrové kolo	Počet studentů zapojených do projektu			Počet studentů na zahraničních schůzkách		
	SP	LP	SDP	SP	LP	SDP
2001	15 512	390	372	266	242	19
2002	16 963	794	1 854	406	387	72
2003	19 210	446	2 381	736	337	127
2004	23 185	755	3 564	932	389	110
2005	x	x	x	x	x	x
2006	x	x	x	x	x	x

SP = projekty spolupráce škol

LP = jazykové projekty

SDP = projekty rozvoje škol

Příloha 2: Seznam třetích zemí, které se mohou účastnit programu Mládež

Regiony s prioritou 1			Regiony s prioritou 2
Středomořské partnerské země	Východní Evropa a Kavkaz	Jihovýchodní Evropa	Latinská Amerika
Alžírsko Egypt Izrael Jordánsko Libanon Maroko Sýrie Tunisko Turecko Západní břeh Jordánu a pásmo Gazy (Palestinská samospráva)	Arménie Ázerbajdžán Bělorusko Gruzie Moldavsko Rusko Ukrajina	Albánie Bosna a Hercegovina Chorvatsko Bývalá jugoslávská republika Makedonie (FYROM) Srbsko a Černá Hora	Argentina Bolívie Brazílie Chile Kolumbie Kostarika Kuba Ekvádor Guatemala Honduras Mexiko Nikaragua Panama Paraguay Peru Salvador Uruguay Venezuela

Příloha 3: Seznam obecných a specifických priorit programu Mládež za rok 2005

Všeobecné priority pro rok 2005:

- rozvíjení znalostí, dovedností a kompetencí mladých lidí
- integrace mladých lidí do společnosti a podpora jejich iniciativ (zejména mladých lidí s omezenými příležitostmi),
- podpora boje proti rasismu a xenofobii,
- podpora aktivní role mladých lidí při budování Evropy,
- vnesení evropského prvku do práce s mládeží na místní úrovni
- uvědomění si rozmanitosti společného evropského kulturního dědictví a společných základních evropských hodnot,
- zkvalitnění neformálních vzdělávacích aktivit v rámci programu Mládež.
- implementace obecných cílů vyplývajících z priorit Bílé knihy EU o mládeži,
- rozvoj příhraniční spolupráce s Německem, Rakouskem, Slovenskem a Polskem
- rozvoj spolupráce se zeměmi Visegrádské čtyřky (Slovensko, Polsko, Maďarsko)
- podpora projektů v oblasti výchovy k demokratickému a evropskému občanství,
- projekty působící v oblasti prevence rizika a krizový management,
- podpora aktivit směřujících k rozvoji regionů, zvláště s důrazem na znevýhodněné oblasti vybraných regionů (Ústecký, Liberecký, Karlovarský, Jihomoravský, Vysočina, Moravskoslezský, Zlínský).

Specifické priority pro jednotlivé akce:

Akce č. 1 – výměny mládeže

- projekty na podporu participace mladých lidí v demokratické společnosti
- multilaterální projekty většího rozsahu a vysoké úrovně
- partnerství s dosud méně zastoupenými zeměmi EU,
- projekty prvořaditelů a malých místních nebo regionálních organizací

Akce č. 2 – Evropská dobrovolná služba

- krátkodobé projekty pro handicapované a znevýhodněné mladé lidi,
- projekty zaměřené zejména na podporu a rozvoj místních komunit,
- projekty nových hostitelských organizací (zvláště organizací nabízejících EDS dobrovolníkům s omezenými příležitostmi),

Akce č. 3 – Iniciativy mládeže

- projekty vytvářející síť spolupráce mezi jednotlivými projekty – networking
- projekty navazující na studijní pobyty, semináře a školení podporované v minulosti ČNA,
- projekty zaměřené na zvýšení participace mladých lidí v demokratické společnosti,

Příloha 4: Přehled financování Akce 1 – Výměny mládeže

Typ výdajů / projektu	Konečný příjemce	Základ pro financování	Částka	Pravidla rozdělování
Cestovní náklady:	vysílající organizace / skupina;	skutečné náklady;	70 %	poskytnuto automaticky;
Úvodní plánovací návštěva:	vysílající organizace / skupina (dvoustranný projekt) nebo koordinující organizace / skupina (mnohostranný projekt)	skutečné náklady + paušální částka (max. 2 dny);	100 % cestovních nákladů + 48 €/den na jednu osobu pro každého vysílaj. partnera (pro jednu nebo dvě osoby za podmínky, že jedna z nich je mladý účastník) (1);	podmínka: potřeby a cíle úvodní plánovací návštěvy musejí být vysvětleny v žádosti;
Příprava programu a účastníků:	vysílající a hostitelská organizace / skupina (dvoustranný projekt) nebo koordinační organizace / skupina (mnohostranný projekt.);	pevná částka	320 € na každou zemi; (1)	podmínka: činnosti spojené s přípravou musejí být jasně odůvodněny v žádosti;
Náklady na program (dvou- a třístranný projekt):	hostitelská organizace / skupina;	pevná a paušální částka;	960 € + 18 € paušální částka na účastníka a den; (1)	poskytnuto automaticky;
Náklady na náplň programu (mnohostr. projekt):	koordinační organizace / skupina;	pevná a paušální částka;	1920 € + 18 € paušální částka na účastníka a den; (1)	poskytnuto automaticky;
Mimořádné náklady:	vysílající a hostitelská organizace / skupina nebo koordinační organizace / skupina;	skutečné náklady;	skutečné náklady;	podmínka: potřeba a cíl využití mimořádných nákladů musejí být vysvětleny v žádosti;

(1) V případě projektů, které se konají v zemích programu, kontaktujte prosím národní agenturu v hostitelské zemi a informujte se o aktuálních paušálních částkách.

Upozorňujeme, že žadatel musí použít paušální částky stanovené pro zemi, ve které se projekt koná.

V případě projektů, které se konají v partnerských zemích, a projektů podaných ENGYO, se použijí vždy výše uvedené částky.

Upozorňujeme, že nejsou přípustné přesuny mezi jednotlivými grantovými položkami.

Příloha 5: Přehled financování Akce 2 – Dobrovolná služba

Typ výdajů / projekt	Konečný příjemce	Základ pro financování	Částka	Pravidla rozdělování
Cestovní náklady:	vysílající organizace;	skutečné náklady;	100 %;	poskytnuto automaticky;
Úvodní plánovací návštěva:	vysílající organizace;	skutečné náklady + paušální částka (max. 2 dny);	100 % cestovních nákladů + 48 € na osobu, den a vysílajícího partnera (jeden nebo dva účastníci pod podmínkou, že jedním z nich je dobrovolník);	podmínka: potřeba a cíle PPN musí být odůvodněny ve formuláři žádosti. PPN přichází v úvahu pouze u projektů, kterých se účastní nový partneři nebo dobrovolníci s omezenými příležitostmi;
Náklady na víza a očkování:	vysílající organizace;	skutečné náklady;	100%;	poskytnuto automaticky;
Náklady na vysílající aktivity:	vysílající organizace;	pevná + paušální částka;	480 € na org. + 18 € na dobrovolníka a měsíc dobrovolné služby (1)	poskytnuto automaticky;
Dobrovolníkovo kapesné	hostitelská organizace;	paušální částka;	pevná částka podle výše nákladů v dané hostitelské zemi;	poskytnuto automaticky;
Náklady na hostitelské aktivity:	hostitelská organizace;	pevná částka + paušální částka;	480 € na org. + 300 € paušální částka na dobrovolníka a měsíc (1);	poskytnuto automaticky;
Popříjezdové školení (minimálně 5 dobrovolníků EDS v zemích programu) (2)	hostitelská organizace / koordinační organizace;	skutečné náklady;	max. 400 € na účastníka;	Podmínka: náplň a cíle plánovaných aktivit musí být podrobně popsány v žádosti. pozn. – nepřiděluje se, pokud se dobrovolník účastní školení organizovaného národní agenturou (zpravidla zdarma);

Příloha 6: Hodnoticí tabulka pro výběrové řízení programu Mládež

Program MLÁDEŽ			
Akce 5 - Podpůrná opatření			
Název projektu:		Shadowing Swallov	
Název organizace:		Swallov Club Liberec	
Formální úroveň projektu:	A	Projekt CBC:	N
		Partnerské země:	A
Číslo projektu:	1	Požadovaný grant:	980,00 EUR
Zohlednění obecných cílů programu MLÁDEŽ	Body	Poznámka a odůvodnění při neudělení plného počtu bodů	
<i>Obecné priority akce 5</i>	4		
<i>Specifické priority akce 5</i>	4		
<i>Obecné priority programu Mládež</i>	4		
<i>Didaktické cíle</i>	3		
Postupy a metody realizace projektu			
<i>Úroveň zpracování projektu</i>	4		
<i>Příprava a vyhodnocení projektu</i>	4		
<i>Interkulturní učení</i>	5		
Organizace projektu			
<i>Program</i>	3		
<i>Praktická ujednání</i>	4		
<i>Profil organizace a vedoucích projektu</i>	3		

Jazyková podpora	4	<input type="button" value="▼"/>
Evropský prvek		
Evropské občanství	0	<input type="button" value="▼"/>
Geografická vyváženost	2	<input type="button" value="▼"/>
Mezinárodní partnerské sítě	2	<input type="button" value="▼"/>
Přístup k informacím	4	<input type="button" value="▼"/>
Ostatní kritéria		
Evropské priority pro rok 2006	3	<input type="button" value="▼"/>
Národní priority pro rok 2006	3	<input type="button" value="▼"/>
Adekvátnost rozpočtu a spolufinancování	4	<input type="button" value="▼"/>
Kvalita a inovativnost projektu	3	<input type="button" value="▼"/>
Počet bodů celkem:	63	
Komentář VK:		
Projekt navrhuji:	podpořit v požadované výši	<input type="button" value="▼"/>